

panorama wałbrzyska

www.walbrzych.naszemiasto.pl

Nr 46

NA WOKANDZIE

**PROKURATURA
REJONOWA CHCE
PRZEDŁUŻENIA
ARESZTU. CZY
ANGELIKA K.
SPĘDZI ŚWIĘTA
ZA KRATAMI?**

str. 3

REALITY SHOW

Zamieniła się miejscami z wieśniaczką

**Żaneta, właścicielka
Domu Pogrzebowego
Ozyrys w Wałbrzychu
z własnej woli zamieszkała
w domu bez toalety,
biejącej wody i ogrzewania.
str. 5**

Żaneta Białas, urodziwa i bardzo atrakcyjna wałbrzyszanka, właścicielka Domu Pogrzebowego Ozyrys była bohaterką ostatniego odcinka programu

„Damy i Wieśniaczki”, który jest emitowany na antenie TTV. To reality show, który polega na tym, że dwie kobiety ze skrajnie różnych światów i śro-

dowisk zamieniają się miejscami. Bogate mieszkanki muszą sobie poradzić z życiem na wsi, a ubogie wieśniaczki na trzy dni korzystają z dobrodziejstw

i luksusów, w których zwykle pływają się damy. Bohaterki po wszystkim dzielą się wrażeniami i wnioskami ze swojego doświadczenia.

Nasza krajanka trafiła do domu pod Katowicami - bez toalety, bieżącej wody i ogrzewania. Jak sobie tam poradziła? ©©

SZTUKA

**Wierne kopie
dwóch obrazów
Antona Felixa
Schefflera wrócili
do Książa str. 4**

SZKOLNICTWO WYŻSZE

**Przyszli lekarze
praktykują w wałbrzyskim szpitalu.
Pomaga im pięć no-
wych klinik str. 7**

TRANSPORT PUBLICZNY

**„Busiarze” będą teraz musieli
wysadzać pasażerów na obrze-
żach Wałbrzycha. Chcą iść do
wojewody, może też do sądu str. 9**

Nr ISSN 2082-8446
Nr indeksu 272663

Leszek
Kalinowski

O facetach lepiej nie mówić?

Napisła do mnie pani Elżbieta. Uważa, że nie powinniśmy publikować artykułów o akcji Movember. Przecież takie teksty (o raku prostaty czy jąder) czytają też w internecie dzieci. Jeśli już takie rzeczy muszą być, powinny być zamknięte tylko dla osób dorosłych.

Ja mam odmienne zdanie. Uważam, że o zdrowiu fizycznym i psychicznym wciąż mówi się za mało. I wciąż pokutuje przekonanie, że facet powinien być silny, nie płakać, nie wzruszać się i chyba też nie dbać o swoje zdrowie. Bo skoro nawet w listopadzie, kiedy na całym świecie odbywa się akcja Movember, a mężczyźni zapuszczają wąsy, by zostali zauważeni, mamy o nich nie pisać?! Czy jest w życiu każdego z nas coś ważniejszego niż zdrowie? Dlaczego mamy milczeć?

Przez lata pokutowało przekonanie, że o pewnych sprawach się nie rozmawia. Dziś są inne czasy, inna świadomość. Choć zdecydowana większość panów o tych sprawach nadal rozmawiać nie potrafi. Chyba że żartem. Inaczej jest z paniami. Mają swoje stowarzyszenia, organizacje, strony w internecie, gdzie dyskutują, dzielą się doświadczeniami. Mówią o profilaktyce, chorobach, leczeniu i wzajemnym wsparciu, nie tylko podczas leczenia. Po operacji przy ich łóżkach zjawiają się wolontariuszki. W przypadku mężczyzn przy łóżku nikogo nie ma. Nie ma też różowych marszy w miastach w całym kraju, akcji plenerowych itd. Nie ma stron internetowych. Facet pozostaje sam ze sobą. Dobrze, gdy ma rodzinę. I potrafi mówić, bo nikt go nie nauczył przez lata, że też ma prawo do chwili słabości, do rozmowy o swojej chorobie, do wykrzyczenia, że jest mu źle. ©

OGORZELEC

Gnał za szybko, zawisł autem na płocie

Kierowca samochodu jechał za szybko i nieostrożnie, stracił panowanie nad kierownicą i zawisł autem na ogrodzeniu domu. Do wypadku doszło 5 listopada po godzinie 22.00 na wyjeździe z Ogorzelca w kierunku Jeleniej Góry.

Jak podkreślają służby, kierowca i trzech pasażerów mogą mówić o ogromnym szczęściu - mimo poważnie wyglądającej sytuacji, nikt nie odniósł poważnych obrażeń.

Katarzyna Trzepak z kamiennogórskiej policji przekazała nam, że do zdarzenia doszło z powodu niedostosowania prędkości do warunków, panujących na drodze.

- 24-letni mężczyzna podróżował z trzema pasażerami. Był trzeźwy. Kierujący ukarany został mandatem karnym - powiedział policjantka. ADA

WAŁBRZYCH

Po wypadku „wodorowiec” nie pojeździ

Na osiedlu Poniatów doszło do zderzenia samochodu osobowego z autobusem wodorowym. Oficjalny komunikat w tej sprawie opublikował Miejski Zakład Usług Komunalnych w Wałbrzychu.

- Na osiedlu Poniatów kierujący autem osobowym uderzył w jadący prawidłowo autobus wodorowy. Na miejscu

zdarzenia błyskawicznie pojawiły się służby ratunkowe oraz policja, która prowadziła czynności wyjaśniające - poinformował MZUK.

Ranna została pasażerka samochodu osobowego. W autobusie na szczęście nie było pasażerów. Autobus wypadł z kursów, został odholowany do zajezdni. ADA

Nie będzie likwidacji wałbrzyskiego ZLK

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Wygląda na to, że udało się uratować Zakład Linii Kolejowych PLK S.A. w Wałbrzychu. W sprawę mocno zaangażował się prezydent Roman Szelemej.

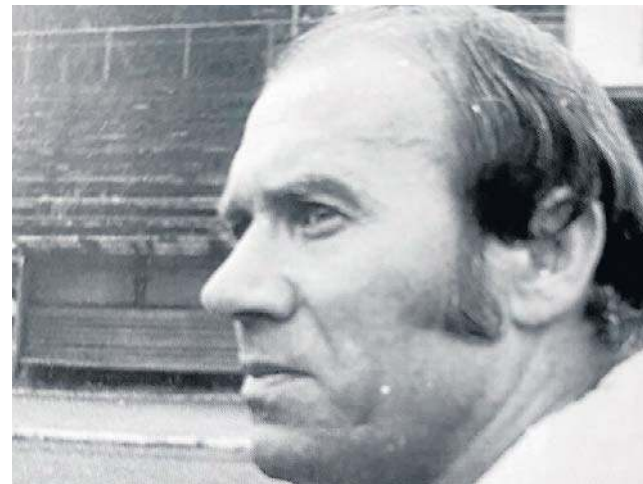
Podczas sesji Rady Miejskiej, 30 października, prezydent Roman Szelemej mówił, że zwrócił się z prośbą o interwencję do ministra infrastruktury Dariusza Klimczaka oraz minister funduszy i polityki regionalnej Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz. Razem z parlamentarzystami z regionu spotkali się też z Piotrem Wyborskim, prezesem PKP PLK.

Na wspomnianej sesji RM o sytuacji informowali przedstawiciele kolejarzy, a radni wystosowali apel o utrzymanie w Wałbrzychu zakładu PKP PLK. O ten apel prosili wcześniej radni PiS, którzy - wspierani przez posła Grzegorza Macko - razem z pracownikami ZLK manifestowali przed wałbrzyskim magistratem przeciw likwidacji zakładu.

- To tysiąc rodzin, tysiąc budżetów, które stracą środki. A to nie tylko te rodziny, ale i nasze miasto. Ci ludzie płacą u nas podatki, robią zakupy w naszym mieście, a więc wspierają lokalnych przedsiębiorców. To realna strata dla naszej społeczności. W czasach, kiedy mamy rosnące problemy z bezrobociem, pozwalanie sobie na zwolnienie ponad tysiąca osób w Wałbrzychu jest dla mnie przerażające. Wałbrzyskanie na drodze transformacji przechodzili wiele, pamiętają jeszcze, co im obiecywano, a co się okazało. Na każdej sesji walczymy też o płynność budżetu. Pozbawienie się wpływu z podatków takiego zakładu, jak PKP, to skrajna nieodpowiedzialność - mówiła wtedy radna Katarzyna Fabicka.

Protesty okazały się skuteczne. Do dramatycznej sytuacji raczej nie dojdzie.

- Minister podjął decyzję o odstąpieniu od projektu łączenia zakładów PKP PLK S.A., w tym od włączenia zakładów Linii Kolejowych w Wałbrzychu do Wrocławia - poinformował prezydent Szelemej.

FOT. WAŁBRZYCH MOJE MIASTO

WAŁBRZYCH

Odszedł Horst Panic - legenda piłki nożnej

7 listopada w wieku 87 lat odszedł Horst Panic - zawodnik, trener i wychowawca młodzieży, który na trwałe zapisał się w historii sportu m.in. Wałbrzyska, Świdnicy, Głogowa i Dzierżoniowa. Jego osiągnięcia doceniono w 1983 roku - został wtedy uznany najlepszym trenerem Dolnego Śląska w Plebiscycie „Słowa Polskiego”.

Urodził się w 1938 roku w Boberku, dzisiejszej dzielnicy Bytomia. Karierę piłkarską rozpoczął w Zrywie Chorzów. Od 1955 roku był zawodnikiem Bielawianki Bielawa,

a od 1965 do 1970 Górnika Wałbrzych, z którym występował w II lidze. Grał na pozycji napastnika. Rozegrał w jego barwach około 70 meczów.

Po zakończeniu kariery zawodniczej z oddaniem poświęcił się pracy trenerskiej, osiągając na tym polu wiele sukcesów. To właśnie pod jego wodzą wałbrzyski Górnik uzyskał awans do ekstraklasy w sezonie 1982-1983. Ten sukces zapoczątkował najpiękniejszy okres w historii futbolu pod Chełmcem. Elżbieta Węgrzyn

PONAD PÓŁ WIEKU RAZEM

FOT. UM WAŁBRZYCH

Danuta i Pan Stanisław Wierzbiccy (na zdjęciu z rodziną) są razem od ponad 50 lat. Byli jedną z małżeńskich par, które zostały zaproszone do zamku Książ, by świętować i odebrać medale za długoletnie pożycie. - Bardzo się kochamy i jesteśmy zgodnym, szczęśliwym małżeństwem. Choć mam 74 lata, mój mąż nadal jest o mnie zazdrosny. Przekonałam się o tym ostatnio, kiedy odezwał się do mnie kolega z klasy sprzed naprawdę wielu lat - mówi nam ze śmiechem pani Danuta. I podkreśla jednak, że 51 lat temu dobrze wybrała i nie zamieniłaby tych lat, wspólnie spędzonych z panem Stanisławem (75 lat) za żadne skarby świata. ADA

NA WOKANDZIE PROKURATURA REJONOWA CHCE PRZEDŁUŻENIA ARESZTU

Podejrzana Angelika K. spędzi święta za kratami?

Adrianna Szurman
Świdnica

Angelika K., podejrzana o potrącenie ze skutkiem śmiertelnym Patrycji J. i ucieczkę z miejsca wypadku jednak nie wyjdzie z aresztu?

Jeżeli świdnicki sąd zgodzi się z wnioskiem Prokuratury Rejonowej w Świdnicy, Angelika K. najbliższe Święta Bożego Narodzenia spędzi za kratami. Śledczy zwrócili się z wnioskiem o przedłużenie tymczasowego aresztu dla podejrzanej o spowodowanie wypadku ze skutkiem śmiertelnym na ul. Cichej w Świdnicy i ucieczkę z miejsca zdarzenia. Ich zdaniem dotychczasowe dowody i ekspertyzy potwierdzają, że to ona siedziała feralnej nocy za kierownicą białej tesli.

Prokuratura: są dowody i ekspertyzy, będą jeszcze eksperymenty

Prokuratura Rejonowa w Świdnicy dysponuje już wieloma ekspertyzami i dowodami w tej sprawie. Jak mówią śledczy, wszystkie potwierdzają wcześniejsze ustalenia, że to 41-letnia Angelika K. siedziała za kierownicą białej tesli, pod kołami której zginęła Patrycja J. Kierująca nie udzieliła jej pomocy i uciekła z miejsca wypadku.

Na razie nie ma mowy o zmianie kwalifikacji prawnej czynów, zarzucanych Angelice K. Prokuratura nadal nie wyklucza, że kobieta mogła działać intencjonalnie, czyli że potrącenie nie było dziełem przypadku. Aby jednak mieć pewność co do wydarzeń feralnej nocy 22 sierpnia br., chce jeszcze przeprowadzić dodatkowe wnioski i ekspertyzy.

- Są niezbędne do pełnej, prawno-karnej oceny tego czynu. Z uwagi na karę, grozącą podejrzanej, czyli od 5 do 20 lat więzienia oraz fakt, że może próbować mataczyć i ukrywać się, wniosliśmy o przedłużenie tymczasowego aresztu dla Angeliki K. o kolejne trzy miesiące. Przedstawiliśmy we wniosku dowody i ekspertyzy, którymi dysponujemy i wskazaliśmy, jakiej jeszcze musimy przeprowadzić i dla czego dotąd nie zakończyliśmy postępowania w tej sprawie. Szczegółów nie ujawniamy dla dobra tego postępowania - mówi nam Marek Rusin, prokurator rejonowy w Świdnicy i podkreśla, że dotychczasowe dowody, ekspertyzy i wnioski z eksperymen-

Angelika K. przebywa w areszcie śledczym. Czy spędzi w nim kolejne trzy miesiące?

To w tym miejscu, na ul. Cichej w Świdnicy wydarzyła się tragedia. Patrycja J. zginęła pod kołami samochodu.

tów procesowych z całą mocą wskazują, że 41-latka jest winna.

Czy Przemysław Z. powinien trafić do aresztu?

Zażalenie na zastosowane wolnościowe środki zapobiegawcze, czyli zakaz opuszczania kraju i dozór policji dla Przemysława Z. złożyli reprezentujący rodzinę zmarłej (męża i dwójkę dzieci).

Ich zdaniem, rola Przemysława Z. w tych wydarzeniach

Angelika K. nie przyznaje się do winy. Jak przekazał jej obrońca, nie miała pojęcia, że tej nocy mogła kogoś potrącić swoim autem.

jest niejasna. Poza tym, tuż po wypadku ukrywał się przez miesiąc. A to pod jego drzwiami wydarzyła się tragedia, zaś feralnej nocy właśnie do jego drzwi zapukała Patrycja J. Nieoficjalnie mówi się, że to w jego mieszkaniu miała wówczas przebywać Angelika K., podejrzana o śmiertelne potrącenie kobiety i ucieczkę.

Jak zaznaczają śledczy, Przemysław Z. stawiał się w prokuraturze, złożył zeznania, a kara, grożąca za nieudzielenie pomocy (taki ma zarzut) nie jest tak wysoka, jak w przypadku Angeliki K. Przemysław Z. mieszka jednak po sąsiedzku z rodziną zmarłej tragicznie kobiety, ich posesje dzieli płot, więc w jaki sposób można w tej sytuacji egzekwować zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych?

Tragedia na Cichej wstrząsnęła opinią publiczną

Tragedia rozegrała się na ul. Cichej w Świdnicy. Była noc. Z ustaleń miejscowej dziennikarki Agnieszki Dobkiewicz z Gazy Wyborczej wynika, że tak-sówkarz, który odwoził Patrycję J., widział, jak kobieta zapukała do drzwi domu, w którym mieszkał Przemysław Z. i który jej otworzył. Kierowca wziął go za męża kobiety i odjechał zakładając, że klientka bezpiecznie dotarła do domu. Dom sąsiada jest oddalony o kilkadziesiąt metrów od domu, w którym Patrycja J. mieszkała z rodziną.

Prokuratura i policja szukają odpowiedzi na pytania, co tak naprawdę się wydarzyło i jaki był udział w tej sprawie Angeliki K. Wciąż mają wiele znaków zapytania.

Angelika K. nie przyznaje się do winy. Jak przekazał jej obrońca, nie miała pojęcia, że tej nocy mogła kogoś potrącić. Kiedy dojechała do domu, poszła spać, a następnego dnia rano pojechała z ojcem w sprawach biznesowych do Wrocławia. To tam się dowiedziała, że poszukiwany jest jej samochód (biała tesla) i kierowca, który w nocy przejeżdżał nim ulicą Cichą w Świdnicy. Sama zgłosiła się do komendy. Obrona podkreśla, że Angelika K. nie ukryła auta, złożyła wyjaśnienia, ma dwoje małych dzieci i nie ma obawy mataczenia, a tym bardziej ucieczki. ©

Skarb z Głuszycy trafi teraz do Izby Pamięci

Adrianna Szurman
Głuszyca

Skarb z Głuszycy trafi do Izby Pamięci. Gmina będzie uchylać rąbka tajemnicy w swoich mediach społecznościowych.

Do Urzędu Gminy w Głuszycy trafiły skarby, znalezione na strychu przez jednego z mieszkańców.

Mieszkaniec znalazł listy, dokumenty i zdjęcia

Skarb z Głuszycy nie jest tak duży i imponujący, jak słynny skarb z Wałbrzycha, ale - jak to z takimi znaleziskami bywa - jego odkryciu także towarzyszyły emocje. Artefakty były ukryte na strychu pewnego domu.

- Jeden z mieszkańców podczas remontu poddasza natrafił na prawdziwe „perełki”. Na szczęście nie trafiły one na śmietnik. Zostały przekazane urzędowi miasta, a my będziemy publikować kolejne zdjęcia na Facebooku i powoli uchylać rąbka tajemnicy - mówi burmistrz Roman Głód.

Jak dodaje, to zbiór listów, dokumentów i zdjęć, na których figurują mieszkańcy Głuszycy przed II wojną światową i po niej, z lat 50. Są na nich zarówno Niemcy, jak też Polacy. Mają niezwykłą wartość sentymentalną, ale także są obrazem czasów, w których żyli bohaterowie tych materiałów.

Pamiątki trafią do Izby Pamięci

Znalezione na strychu skarby zostaną zinventoryzowane, a następnie przekazane do dedykowanej Izby Pamięci, która ma być utworzona przy Muzeum Inżynierii i Techniki Motoryzacji w Głuszycy.

- Mamy obietnicę, że takie miejsce powstanie tam w ciągu roku - zaznacza Roman Głód i dodaje, że do placówki trafią również inne dokumenty i pamiątki po dawnych mieszkańcach miasteczka.

Warto wspomnieć, że to nie będą jedyne takie artefakty. W październiku br. w muzeum utworzono nową salę pamięci, którą powstała dzięki staraniom Fundacji Szlakiem Riese. Prezentowane są w niej ekspozycje z czasów II wojny światowej. Z miejsc, w których budowano kompleks Riese. To pamiątki po więźniach, wydobyte z ziemi.

- Nie chodzi tu o sensacje, związane z wielkimi skarbami, wielkimi tajemnicami, ale raczej o upamiętnienie ludzi, więźniów obozów koncentracyjnych, przymusowych robotników, którzy w czasie niewolniczej pracy cierpieli i umierali - zaznaczają organizatorzy tego miejsca.

- W najbliższym czasie będziemy stopniowo uchylać rąbka tajemnicy. Kto wie, może na dawnych fotografiach odnajdziecie swoich bliskich? - zastanawiają się w UM w Głuszycy. ©

MIEROSZÓW

Mieroszowskie „Smerfowanie po tartanie”

W Mieroszowie nie brakuje miłośników biegania. Potwierdziło się to kolejny raz podczas organizowanych co roku zawodów „Smerfowanie po tartanie”. Na stadionie przy ul. Sportowej zjawili się wielu chętnych do startu.

Najlepszymi na poszczególnych dystansach okazali się: 3000 m kobiet - 1. ex

aequo Lena Kosek, Zuzanna Honor i Natalia Kwiatowska; 5000 m kobiet - 1. Agnieszka Malinowska, 2. Joanna Wabik, 3. Weronika Osińska; 3000 m mężczyźni - 1. Adrian Sarnecki, 2. Marcin Szulist, 3. Adrian Cieśliński; 5000 m mężczyźni - 1. Adam Sikora, 2. Rafał Wujda, 3. Grzegorz Folc. Paweł Gołębiowski

Wierne kopie wróciły do zamku Książ

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Po 80 latach w Sali Maksymiliana w zamku Książ zawisły wierne kopie obrazów autorstwa F. A. Schefflera. Oryginały skradziono po wojnie.

- To dla nas historyczna chwila i ważny etap największego od 50 lat remontu w zamku Książ. Reprezentacyjnym salonem na pierwszym piętrze jest przywrócony splendor z czasów księżnej Daisy - cieszy się prezeska Zamku Książ w Wałbrzychu Dorota Karolewska.

Obrazy wywieziono do ZSRR?

Jak tłumaczy Mateusz Mykityszyn, rzecznik zamku, oryginały wielkoformatowych, osiemnastowiecznych płócien autorstwa Antona Felixa Schefflera powstały w 1732 roku na zamówienie hrabiego Konrada Ernesta Maksymiliana von Hochberga do wybudowanej kilka lat wcześniej nowej, barokowej sali w portyku wschodnim. Są to: Jowisz i Junona oraz personifikacje czterech pór roku i eta-

Odtworzenie dwóch obrazów kosztowało 100 tys. zł. Brakuje jeszcze tylko złotych ram.

pów ludzkiego życia (dzieciństwo, młodość, dojrzałość, starość), a także Jowisz, strącający Saturna i personifikacje czterech epok historii ludzkości (złotej, srebrnej, brązowej i żelaznej).

Przez 213 lat olejne obrazy wisiały nad przejściami amfilodowymi w Sali Maksymiliana. „Personifikacje czterech pór roku z Jowiszem i Junoną”

nad wejściem do Salonu Czerwonego (obecnie Biały), a „Personifikacje czterech epok z Jowiszem, strącającym Saturna” nad wejściem do Salonu Zielonego.

Jak mówi, obrazy zaginęły w końcu lub tuż po zakończeniu II wojny światowej. I do dziś nie wiadomo, co się z nimi stało. Przypuszcza się, że zostały wy-

wiezione do Związku Radzieckiego.

- Obrazy stanowiły integralny element programu ideowego dekoracji barokowej części zamku, w tym dziedzińca honorowego i Sali Maksymiliana, bazującego na wątkach z „Meta-morfóz” Owidiusza. Wraz z plafonem malarskim tego samego autora, a także przedstawie-

niami na głowicach pilastrów oraz rzeźbami na dziedzińcu honorowym, wszystkie elementy tworzyły spójną narrację, nawiązującą do symboliki cykliczności i zmienności.

Kopie są znakomite!

Rozważano różne możliwości na wypełnienie pustki po obrazach. W porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków zapadła decyzja o zleceniu namalowania konserwatorskich kopii. Wykonano je na podstawie dokumentacji fotograficznej z 1943 roku, wykonanej na zlecenie Günthera Grundmanna, konserwatora zabytków prowincji śląskiej. Ich cyfrową koloryzację przeprowadził Wojciech Szponar pod nadzorem dra hab. Andrzeja Kozieła, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego, wybitnego znawcy twórczości F. A. Schefflera.

Zadania podjął się Zbigniew Jarek, artysta malarz i kopista, należący od ponad 30 lat do Związku Polskich Artystów Plastyków. Od ponad 50 lat tworzy kopie obrazów na zamówienie różnych środowisk, instytucji, kościołów oraz osób prywatnych w Polsce i za granicą.

- Było to wyjątkowo trudne zadanie z uwagi na wielkość tych płócien, które mają aż pięć metrów wysokości. Wszystko przysparzało mi trudności. Musiałem pracować na rusztowaniu - mówi artysta.

Jak dodaje Mykityszyn, dzięki bardzo dobrej znajomości tradycyjnych i współczesnych technik malarskich, malarz z powodzeniem kopiuje dzieła mistrzów dawnego malarstwa od średniowiecza aż po XX wiek.

- O wysokiej klasie dzieł, wykonywanych przez Zbigniewa Jarka najlepiej świadczy fakt, iż to właśnie on wygrał ogólnopolski konkurs na wykonanie kopii portretów osób zasłużonych dla wrocławskich jezuitów i Uniwersytetu Wrocławskiego, skradzionych z Auli Leopoldyńskiej w nocy z 4 na 5 czerwca 1997 roku. W rezultacie w latach 1998-2001 namalował kopie czterech portretów: papieża Urbana VIII, hrabiego Johanna Heinricha Casimira Karmiera, cesarza Ferdynanda II i cesarza Ferdynanda III, które obecnie wiszą w Auli Leopoldyńskiej w miejscu skradzionych dzieł.

©@

Próbował wjechać terenówką na szczyt

Elżbieta Węgrzyn
Boguszów-Gorce

Około 200 metrów w dół koziółkował samochód terenowy, którego 40-letni kierowca wjechał na stromy stok Dzikowca w Boguszowie-Gorcach. Była dramatyczna akcja ratunkowa.

Do zdarzenia doszło około północy na stromym stoku narciarskim na górze Dzikowiec. Około godz. 00.26 wezwano tam służby.

- Poruszający się po stoku samochód terenowy stracił przyczepność i zaczął koziółkować bezwładnie w dół, a kierowca wypadł z pojazdu - informują strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej w Boguszowie. Autem kierował 40-letni mężczyzna, który próbował wjechać na szczyt.

Na pomoc poszkodowanemu wyruszyli strażacy z Wałbrzycha i Boguszowa oraz ratownicy z Grupy Sudeckiej GOPR.

- Pojazd znajdował się w połowie stoku, a poszkodowany kierowca kilkaset metrów wyżej, na bardzo stromym i śli-

skim zboczach. Z uwagi na trudne warunki terenowe, ewakuacja mężczyzny wymagała bardzo dużej precyzji i jeszcze większej ostrożności z zachowaniem pełnej asekuracji. Na miejsce wezwano śmigłowca lotniczego pogotowia ratunkowego - wyjaśniają ratownicy z OSP Boguszów.

Kierowca w stanie ciężkim został przetransportowany śmigłowcem LPR do wrocławskiego szpitala, a jego rozbity samochód zwieziono ze stoku. Okoliczności zdarzenia wyjaśnia lokalna policja. ©@

Samochód koziółkował kilkaset metrów w dół.

Zniknęła flaga Ukrainy. Skradziono ją trzeci raz

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Wałbrzyska policja wszczęła postępowanie w sprawie kradzieży ukraińskiej flagi z ronda Unii Europejskiej. Zniknęła trzeci raz. Będzie tam dodatkowa kamera.

Pierwszego listopada br. w biały dzień z masztu przy wjeździe do Wałbrzycha od strony Świebodzic zniknęła flaga Ukrainy. W mediach społecznościowych pojawiło się nagranie, na którym widać, jak flaga zjeżdża w dół. Nie widać jednak osoby, która ją ściąga, bo stoi w krzakach. Całość wygląda na ustawkę między osobą, która filmuje zdarzenie i osobą, która zdejmuję flagę.

Ukraińska flaga zniknęła trzeci raz

Okazuje się, że to nie pierwszy raz, a już trzeci, odkąd flaga pojawiła się na maszcie. Stało się to w 2022 roku, gdy Ukraina została zaatakowana przez Rosję. Ma być symbolem solidarności miasta z ogarniętym wojną państwem i jego cierpiącymi mieszkańcami. Warto dodać,

że właśnie na tym rondzie na jednym z trzech masztów są wywieszane także inne flagi, z którymi solidaryzują się władze miasta.

Flaga amerykańska powiewała tam w 2021 roku po wyborach prezydenckich w Stanach Zjednoczonych, a rok wcześniej flaga Białorusi na znak solidaryzowania się z tamtejszą opozycją. Była też flaga francuska i przez cały czas wisi flaga Unii Europejskiej

- Zawnioskowaliśmy już o zainstalowanie dodatkowej kamery w tym miejscu. Jej oko będzie skierowane dokładnie na to rondo i będzie rejestrowało wszystko, co się na nim dzieje. Niestety, w dwóch poprzednich przypadkach nie udało się znaleźć sprawcy kradzieży - mówi nam Kazimierz Nowak, szef wałbrzyskiej straży miejskiej.

I dodaje, że sprawa jest poważna. Poza tym, że skradziono flagę o wartości 300 złotych, to sprawca poprzez nieumiejętne obchodzenie się z mechanizmem uszkodził go.

- Nie ma tam dodatkowych zabezpieczeń, bo producent nie przewidział, że ktoś niepowo-

W mediach społecznościowych pojawiło się nagranie, na którym widać, jak ukraińska flaga zjeżdża w dół masztu.

łany będzie chciał kraść flagę. Uszkodzono mechanizm, a to już dużo droższa sprawa - dodaje komendant.

Szukają sprawców

Jak mówi nam Marcin Świeży z Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu, policja prowadzi postępowanie w tej sprawie. Podstawa? Art. 137. Kodeksu Karnego stanowi:

§ 1. Kto publicznie znieważa, niszczy, uszkadza lub usuwa

godło, sztandar, chorągiew, banderę, flagę lub inny znak państwowy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Za kradzieżami może stać ta sama osoba. Już w październiku w mediach społecznościowych wzywano prezydenta do usunięcia flagi. W komunikacie napisano, że jeśli prezydent nie zareaguje, flaga i tak zniknie. Tak też się stało... ©@

Żaneta musiała sobie poradzić na wsi. W domu bez toalety, wody i ogrzewania

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Hitowy program TTV „Damy i Wieśniaczki” z udziałem Żanety Białas z Wałbrzyska. Zamieniła się miejscami z mieszkanką wsi pod Katowicami.

Wiemy, jak wałbrzyszanka trafiła do programu „Damy i Wieśniaczki”, co z niego wyniosła oraz czym zajmuje się na co dzień.

„Damy i Wieśniaczki” z udziałem atrakcyjnej wałbrzyszanki

Żaneta Białas, urodziwa i bardzo atrakcyjna wałbrzyszanka, właścicielka Domu Pogrzebowego Ozyrys była bohaterką ostatniego odcinka programu „Damy i Wieśniaczki”, który jest emitowany na antenie TTV.

To jedna ze sztandarowych produkcji stacji telewizyjnej, która wylansowała m.in. takie hity, jak „Królowe życia”, czy „Gogglebox. Przed telewizorem”. „Damy i Wieśniaczki” to reality show, który polega na tym, że dwie kobiety ze skrajnie różnych światów i środowisk zamieniają się miejscami.

Bogate mieszkanki muszą sobie poradzić z życiem na wsi, a ubogie wieśniaczki na trzy dni

Żaneta Białas z Wałbrzyska wzięła udział w programie stacji TTV „Damy i Wieśniaczki”.

korzystają z dobrodziejstw i luksusów, w których zwykle pływają się damy. Bohaterki zamieniają się miejscami zamieszkania, a po wszystkim dzielą się wrażeniami i wnioskami ze swojego doświadczenia.

Jak Żaneta trafiła do programu?

- Jak widać, jestem damą - słyszymy pierwsze zdanie za-

powiedzi odcinka, które wypowiada na antenie Żaneta Białas. Jak sama mówi, niczego nie udaje, jest dokładnie taka, jak w realizowanym przez TTV programie. Jak tam trafiła? Jak to w życiu bywa, przesądził przypadek.

Jakiś czas temu głośno było w Wałbrzychu, a następnie w całej Polsce o zakładach pogrzebowych, które w niegodny sposób obchodzą się z ciałami

zmarłych. Niewygodne fakty z branży ujawniła właśnie pani Żaneta, a program wyemitowała m.in. telewizja Dami. Później był program „Państwo w Państwie” i stamtąd dane Żanety trafiły do dużej, telewizyjnej bazy danych.

- Po jakimś czasie zaproponowano mi udział w programie „Kanapowczyń”, którego uczestniczki zmagają się z otyłością. Jeden z odcinków był

kręcony w moim Domu Pogrzebowym. Dziewczyny musiały położyć się w trumnie. W ten sposób miały sobie uświadomić, jakim zagrożeniem jest otyłość. Miało to podzielać, jak wstrząs i podzielało - zdradza Żaneta.

Po dłuższej przerwie telefon zadzwonił znowu. Tym razem był to menadżer „Dam i Wieśniaczek”. Ten sam, który pracował m.in. z Dagmarą Kaźmierską („Królowe życia”, „Dagmara szuka męża”). I zaproponował, by wałbrzyszanka wzięła w nim udział.

- Początkowo nie chciałam się zgodzić. Pomyślałam o całym tym hejcie, który zawsze się wylewa na uczestniczki takich produkcji. Ale jestem silną kobietą i hejt nie robi na mnie wrażenia. Wręcz przeciwnie. Myślę, że Bóg daje nam tyle, ile jesteśmy w stanie udźwignąć. A wszystko to później składa się na to, kim jesteśmy i gdzie jesteśmy. Zgodziłam się, choć nie bez wahania - zaznacza Żaneta.

Bez wody, toalety i ogrzewania na wsi pod Katowicami

W programie zamieniła się miejscami z „Wieśniaczką” spod Katowic. Co najbardziej zaskoczyło „Damę”?

- To było naprawdę trudne doświadczenie. Mieszkaliśmy

w domu bez toalety, bieżącej wody i ogrzewania. Spałam w kozakach i kożuchu, tak było zimno. Sama wyciągałam wiadrem wodę ze studni. Nie był to dla mnie problem, ale dotkliwie uzmysłowiło mi to, w jakiej skrajnej biedzie żyje wielu ludzi, jak mają w życiu ciężko. Obiecałam, że pomogę mojej partnerce i do dzisiaj mamy ze sobą kontakt - opowiada nam Żaneta Białas.

Co ciekawe, łatwo nie miała też „Wieśniaczka”, która poza luksusami, z których mogła korzystać dzięki Żanecie, musiała także popracować w Domu Pogrzebowym Ozyrys. Ciężko jej było zwłaszcza w prosektorium, oczywiście bez kontaktu z ciałami, ale już sama atmosfera miejsca robi mroczne wrażenie i nie każdy jest w stanie spędzać w takim miejscu czas.

- Starałam się i staram uzmysłowić mojej koleżance, że może odbić się od dna, w którym się znalazła i zmienić swoje życie. To mądra, ładna i wrażliwa dziewczyna. Tyle, że pogubiła się trochę i ugrzęzła w miejscu i sytuacji, z której nie widzi wyjścia - zaznacza Dama.

Jak zaznacza Żaneta Białas, to była najfajniejsza przygoda w jej życiu. Choć praca na planie była ciężka, a zdjęcia trwały nawet po 12-14 godzin, warto było. ©P

Twierdza w Kłodzku ma być schronem dla okolicznych mieszkańców

Remigiusz Biały
Kłodzko

Twierdza w Kłodzku przejdzie remont. Po jego zakończeniu będzie wojennym schronem dla okolicznych mieszkańców.

Czternaście milionów złotych trafiło do powiatu kłodzkiego z programu ochrony ludności cywilnej. W Kłodzku pieniądze te przeznaczono m.in. na remont zabytkowej twierdzy. Powstaje projekt przerobienia jej na schron dla ludności cywilnej. W razie zagrożenia, wojny czy sytuacji kryzysowej schronienie znalazłoby tam od 600 do 1.000 osób.

Schron na wypadek wojny konwencjonalnej

Schron w 300-letnim zabytku, w Twierdzy Kłodzkiej, to nie tylko miejska legenda.

Plany takiej inwestycji potwierdził w rozmowie z nami burmistrz Kłodzka.

- Jesteśmy w trakcie opracowywania dokumentacji i projektu na tzw. miejsce schronienia i przystosowanie dwóch kondygnacji donżonu, czyli głównej wieży twierdzy. Jest ona czteropiętrowa, więc schron planujemy zrobić w podziemnych kondygnacjach - mówi Michał Piszko, burmistrz Kłodzka.

Projekt inwestycji, czyli dostosowania Twierdzy Kłodzkiej do wymogów współczesnego schronu ma być gotowy w grudniu br. Od nowego roku władze miasta nad Nysą Kłodzką będą poszukiwać zewnętrznych pieniędzy na wykonanie remontu. Ile? Tego nikt jeszcze nie wie. Nie ma kosztorysu. Zgodę na tę inwestycję musiał wydać wojewódzki konserwator zabytków.

Schron w 300-letnim zabytku, w Twierdzy Kłodzkiej, to nie tylko miejska legenda. Są plany konkretnej inwestycji.

Zgodnie z klasyfikacją nie będzie to schron na wypadek zagrożenia nuklearnego, czyli tej najwyższej klasy. Będzie to

miejsce schronienia dla ludności cywilnej, gdzie od 600 do 1.000 osób będzie mogło schronić się przez przynajmniej

trzy doby z zapewnieniem wszystkich podstawowych potrzeb bytowych.

- Na pewno będzie można tam znaleźć schronienie na wypadek zagrożenia atakami wojny konwencjonalnej, czyli np. ostrzału raketowego czy bombardowania - dodaje Michał Piszko.

Burmistrz Kłodzka uspokaja jednak, iż Ziemia Kłodzka nie jest taktycznym obszarem z punktu widzenia walk wojennych. Wyraził nadzieję, że schron w Twierdzy Kłodzkiej nie będzie musiał być wykorzystywany. Choć zapewni bezpieczeństwo w przypadku użycia broni termobarycznej.

Dostali sporą dotację po ubiegłorocznej powodzi

Wykorzystanie zabytkowych obiektów - zwłaszcza tak starych, jak XVIII-wieczne for-

tyfikacje - na współczesne potrzeby nie jest czymś nowym w Kłodzku.

- W koszarach białych w forcie Owca Góra funkcjonuje inkubator przedsiębiorczości. Zabytkową przestrzeń przerobiono na biura i lokale usługowe na przykład z gabinetami fizjoterapii. Świetnie się sprawdzają - mówi burmistrz.

Pieniądze na zaprojektowanie schronu w Twierdzy Kłodzkiej pochodzą z 1,5-milionowej dotacji dla miasta z programu ochrony ludności cywilnej. Z tych pieniędzy zostaną zakupione też m.in. dwie cysterny, koparko-ładowarka, duże garnki do kuchni przemysłowej czy zbiorniki na wodę „Mauser” o pojemności 1.000 litrów. Uzupełnione będą te braki, które zauważono w trakcie powodzi w 2024 roku. W całym powiecie samorządy dostały łącznie 14 mln zł. ©P

FOT. KMP W WAŁBRZYSZU

Sprawca zniszczył trzy samochody i 20 donic z kwiatami. Wszystko przez nieporozumienia z ich właścicielem.

Wyładował złość na autach i kwietnikach

AAAdrianna Szurman
Wałbrzych

Wkurzony 35-latek siał grozę na Piaskowej Górze w Wałbrzychu. Poprzebijał opony w autach, rozbił lampy i kwietniki, bo był zły na 71-latkę.

Policjanci z I komisariatu w Wałbrzychu zostali poinformowani, że nieznanemu sprawcy uszkodził trzy służbowe samochody, należące do 71-latki, które były zaparkowane na Piaskowej Górze. Ktoś porozbijał w nich szyby, lusterka oraz kłose reflektorów i lamp, przebił opony, a także porysował karoserię. Straty oszacowano na blisko 45 tys. zł.

- Miesiąc później okazało się, że ktoś zniszczył dwadzieścia donic z kwiatami, które były usytuowane przy jednym z budynków w tej samej dziel-

nicy. Te także należały do właściciela aut. W tym drugim przypadku straty zostały wycenione na blisko 2 tys. zł. W tzw. międzyczasie wyszło na jaw, że ta sama osoba przy użyciu niezwykłych markerów umieszczała na jednym z przystanków zniesławiające mężczyźną hasła.

Działania policjantów doprowadziły do zatrzymania w mieszkaniu przy ul. Orłowicza 35-latka, podejrzanego o dokonanie aktów wandalizmu. Trafił w ręce mundurowych. Okazało się, że był skonfliktowany z pokrzywdzonym.

Policjanci zabezpieczyli odzież, w którą sprawca był ubrany podczas popełnienia zarzucanych mu czynów i markerów, służące do zniesławienia pokrzywdzonego. Mężczyzna usłyszał pięć zarzutów. Przyznał się do dokonania przestępstw i złożył wyjaśnienia. ©

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Mamy w Wałbrzychu nową restaurację. To Arena w Aqua Zdroju. Jest tam ładnie i naprawdę pysznie.

W wałbrzyskim Aqua Zdroju, czyli Centrum Sportowo-Rekreacyjnym w dzielnicy Białe Kamienie zachodzą zmiany. Nie są bardzo wielkie, raczej kosmetyczne, ale powinny być zauważone.

Jakie miejsce, taka nazwa

Ogromnym zainteresowaniem cieszą się tu na przykład ostatnio nowe zajęcia fitness. Uczestniczy w nich około 800 pań. Niektóre przychodzą codziennie. Niebawem mają być prowadzone prace w strefie saunowania, żeby było atrakcyjniej. W planie jest przebudowa strefy biletowej. W przyszłości ma też powstać odkryty basen, ale z możliwością przykrywania go dachem i wykorzystywania także w zimie. Ogromną metamorfozę przeszła ostatnio restauracja Arena.

- Taką nazwę wybrali jej pracownicy. Są bardzo zaangażowani w to, co się tu dzieje - mówi Kamila Świerczyńska, prezeska Aqua Zdroju.

Nazwa nawiązuje do sportowego charakteru miejsca. Oczywiście jej nadanie jest naj-

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

W Aqua Zdroju od kilku tygodni działa restauracja Arena. Warto do niej zaglądnąć!

mniej istotną zmianą. Zmienił się wystrój - teraz jest tu miło, przytulnie, estetycznie i wygodnie. I co najważniejsze, zatrudniono znakomitego szefa kuchni, a co za tym idzie zmieniło się menu. Nie jest bardzo obszerne, za to wyborne. Zupy na przykład są oferowane dwie:

Restauracja Arena jest otwarta codziennie: od niedzieli do czwartku w godz. 13.00-21.00, a w piątek i sobotę od 13.00 do 22.00.

rosół i dyniowa. Ale jakie to zupy!

Doświadczony szef

- Dołączenie do naszego zespołu Radosława Dziubczyńskiego jest gwarancją jakości. I myślę, że w przystępnych cenach - wyjaśnia pani prezes.

Chief Executive nowej restauracji ma duże doświadczenie z pracy w bardzo dobrych restauracjach, także za granicą. W Arenie wszystkiego dogłada, dba o smak i jakość potraw, ale też poziom pracy personelu. To widać. Obsługa jest bardzo miła. Nie bez znaczenia jest

fakt, że przygotowano specjalny pokój dla dzieci.

Najlepiej sprawdzić to i zarezerwować do restauracji w Aqua Zdroju osobiście. Podkreślają w niej, że nie są miejscem, w którym mogą coś zjeść tylko hotelowi goście lub uczestnicy obozów i zawodów sportowych. To normalny lokal, do którego można przyjechać każdego dnia np. na pyszny obiad czy kolację. Obok jest obszerne, darmowe parking. Oczywiście Arenę można odwiedzić też przy okazji pobytu na basenie czy w innej części obiektu. Warto! ©

Piękny budynek Prokuratury Rejonowej już bez rusztowań

Elżbieta Węgrzyn
Wałbrzych

Budynek Prokuratury Rejonowej w Wałbrzychu już jest bez rusztowań. Teraz to ozdoba Placu Magistrackiego.

Latem budynek Prokuratury Rejonowej w Wałbrzychu szczerze otuliły rusztowania. Najpierw prace remontowe trwały na dachu, by następnie przenieść się na elewację. W ostatnich tygodniach można już było zobaczyć części odnowionej elewacji.

Teraz największe wrażenie robią oczyszczone detale budynku: piaskowcowe obramienie arkady wejścia do aneksu z motywem głowy wilka w kłuczu, dekoracja obramień okien i wykusza, podokienne

FOT. ELŻBIETA WĘGRZYN

Budynek jest dziś ozdobą placu Magistrackiego.

płyciny z motywem kartuszy, zdobiony ludzką maską wspornik, a także ornamentalna dekoracja.

Zawieszono również nowe tabliczki z państwowym go-

dłem oraz z nazwą mieszczącego się tu urzędu. Jest i nowość - w kartuszu na fasadzie, zwieńczonej wysokim szczytem schodkowym pojawiło się godło: polski orzeł w koronie.

Dawna siedziba filii banku Rzeszy Reichsbank przy placu Magistrackim 7 to budynek w Gminnej Ewidencji Zabytków. Powstał w 1904 roku wedle projektu P. Resnera z Wałbrzycha. W 1962 roku gmach przeszedł remont pomieszczeń.

Budynek wzniesiono w stylu historyzmu, nawiązującego do form renesansu północnego. Narożny gmach zamyka od południa południowo-zachodnią pierzeję zwartej zabudowy placu Magistrackiego, a dzięki odnowieniu ponownie ją zdobi. ©

Kierowcy na cenzurowanym. Bo parkują w mieście, jak święte krowy

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Co jakiś czas publikujemy zdjęcia kierowców, zostawiających swoje samochody, gdzie popadnie. Przynajmniej tak trafiają na cenzurowane...

Trudno znaleźć usprawiedliwienie dla kierowców, parkujących na miejscach dla niepełnosprawnych, kiedy obok jest mnóstwo wolnej przestrzeni. Albo dla tych, którzy stają równolegle do krawężnika, choć miejsca są wyznaczone prostopadłe. A także dla takich, którzy tarasują przejście dla pieszych, wjazd na posesję czy bramę.

Grzechy kierowców piętnują mieszkańcy na profilu Święte Krowy Wałbrzych. Fotki trafiają

FOT. ŚWIĘTE KROWY WAŁBRZYSK

Parkowanie na wysypce? Przecież tu jest tyle miejsca! Taki „wyczyn” kosztuje 100 złotych i dwa punkty karne.

tu na cenzurowane. Zdjęcia złe zaparkowanych samochodów mówią same za siebie.

W 2025 roku mandat za złe parkowanie na chodniku wynosi 100 zł i 2 punkty karne. Znacznie wyższy mandat grozi,

jeśli kierowca zlekceważył znaki - na przykład zakaz parkowania - i za parkowanie na miejscu dla osób niepełnosprawnych. W tej sytuacji trzeba się liczyć z mandatem w wysokości nawet 1,2 tys. zł. ©

Przyszli lekarze zdobywają praktyczną wiedzę w Wałbrzychu. Pomaga im pięć nowych klinik

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Wałbrzyski szpital jest w historycznym momencie. 30 października otwarto w nim pięć klinik, które kształcą studentów medycyny - przyszłych lekarzy.

- Ważna jest nie tylko infrastruktura szpitalna, ale przede wszystkim ludzie, a państwo w Wałbrzychu dołożyło wszelkich starań, by młodzi adepci medycyny kształcili się nie tylko we Wrocławiu, ale także na południu Dolnego Śląska, właśnie tutaj, w Wałbrzychu. Za to dziękuję i gratuluję - mówił na spotkaniu w Wałbrzychu marszałek województwa dolnośląskiego, Paweł Gancarz.

Południe regionu „stało na palcach”

Marszałek stwierdził, że studenci z ośrodków poza aglomeracjami często mają trudniej niż mieszkańcy stolicy województwa, większych miast czy stolicy kraju.

- To jest wręcz symboliczny moment, bo pokazuje, że można poza ośrodkami akademickimi i naukowymi kształcić z sukcesem młodych ludzi. Dziękuję w imieniu samorządu za kierunek i ponadprzeciętną aktywność, która na pewno będzie na procentowała - zaznaczył.

Jak pokreślił prezydent Wałbrzycha Roman Szelemej, lekarz od lat związany ze szpitalem, żeby coś zaistniało poza Wrocławem, to musi być dwa razy lepsze i wiąże się z trzy razy większym wysiłkiem niż w stolicy regionu.

- Od wielu lat staraliśmy się, by filia Uniwersytetu Medycznego w Wałbrzychu powstała i tak się stało trzy lata temu. Cieszę się

FOT. SPECJALISTYCZNY SZPITAL W WAŁBRZYCHU

W Wałbrzychu pojawiła się możliwość pracy ze studentami w bardzo małych grupach.

z obecności każdego studenta i każdej studentki. To również sygnał, że województwo rozwija się nie tylko wokół Wrocławia i między, ale piękniejszej i trudniejszej do życia południowej części województwa. Potrzeba tu młodych, wykształconych lu-

Joanna Grzesik: - W wałbrzyskim szpitalu chcemy pokazać naszą pomysłowością i zaangażowaniem, że medycyna jest fajna.

dzi, pracowników i dobrze rozwiniętej infrastruktury opieki medycznej - mówił.

Dr Zygmunt Domała, dziekan wałbrzyskiej filii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu przyznał, że na południu Dolnego Śląska trzeba zapewnić wyższe kadry medyczne. I najlepiej kształcić je najbliżej miejsca, w którym później będą mieszkać i leczyć.

Zajęcia są kameralne, niemal indywidualne
Doktor Magdalena Panek-Jeziorna, prowadząca Klinikę Me-

dycyny Ogólnej, dr Paweł Pyka, szef Kliniki Chirurgii i prof. Aleksandra Butrym, szefowa Kliniki Hematologii i Onkologii zgodnie podkreślili, że kameralność zajęć to niezwykle atut dla studentów, którzy w małych grupach mogą podglądać medycyną praktyczną, czyli zabiegi, operacje i inne procedury medyczne z udziałem pacjentów. Mogą korzystać ze sprzętu i być blisko pacjenta.

- Dla mnie to nie jest nowe doświadczenie, bo ja pracownikiem akademickim Uniwersytetu Medycznego jestem od kil-

kunastu lat, więc te zajęcia prowadzę. Uważam, że w naszym szpitalu możemy zaproponować studentom świetne warunki do kontaktu z pacjentem i praktycznej nauki zawodu w mniejszych grupach. To bardzo dobry dostęp do wiedzy i praktyki medycznej. Mamy szansę wykształcić wspólną kadrę na kolejne lata - mówił prof. Butrym.

Doktor Paweł Pyka zauważył z kolei, że skorzystają także pacjenci. Trwa bowiem budowa nowego budynku, który będzie częściowo przeznaczony na potrzeby klinik. Pojawi się więc więcej miejsc dla pacjentów i na większą liczbę zabiegów.

- Na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu, który jest matką naszej filii mówi się, że w Wałbrzychu mamy taki butikowy wydział, czyli dla niedużej liczby studentów, co daje nam możliwość pracy w małych grupach i realizowania prawie indywidualnych studiów dla każdego. U nas bardzo często na zajęciach dzielimy studentów na grupy po dwie, trzy osoby. Oni pracują z lekarzem i asystentem. Praktyczna wiedza w takich zespołach jest dużo lepiej przekazywana i przyswajana - zapewnił.

Sami studenci również to podkreślają. Jak zgodnie przyznają, w Wałbrzychu nie są anonimowi, nie są tylko numerkiem w indeksie. Wśród osób, które uczą się w Wałbrzychu są także przyszli lekarze z Wrocławia czy Bolesławca oraz wielu innych miejscowości na Dolnym Śląsku.

Wałbrzyski szpital to remedium na oblegane oddziały we Wrocławiu
Dziekan wałbrzyskiej filii przyznał, że we Wrocławiu są obecnie ograniczone możliwości znalezienia miejsca edukacyj-

nego czy specjalizacyjnego, a doskonałym remedium na to jest wałbrzyski szpital i kolejne oddziały kliniczne.

- Największym atutem tego wydarzenia jest to, że pojawiają się oddziały kliniczne w specjalistycznym szpitalu. Otworzą one drzwi dla nowych, wyższych kompetencji ze strony szpitala. Pracują tu obecnie nauczyciele akademickie, a szpital będzie w jeszcze lepszy sposób zabezpieczał potrzeby mieszkańców, a być może będzie w przyszłości także centrum badawczym, które przyciągnie studentów do zdobywania nowych, wyższych kompetencji medycznych. A to się wiąże z nowymi procedurami medycznymi, nowymi możliwościami leczenia - zaznaczył Zdzisław Domała.

Ten rok to wielkie inwestycje w szpitalu. Pozyskano na nie 250 mln zł rozmaitych dotacji i dofinansowań.

- To pieniądze na podnoszenie kwalifikacji, badania, infrastrukturę, rozwój miejsca, a co za tym idzie i regionu. Chcemy, aby nasi pacjenci mieli udzielaną pomoc na światowym poziomie. Utworzenie klinik jest ukoronowaniem naszych wysiłków - wyjaśniła dyrektorka szpitala Jolanta Królak.

Jak powiedziała, to ważny krok dla rozwoju medycyny akademickiej i opieki medycznej w regionie.

Joanna Grzesik, zastępca dyrektora lecznictwa podkreśliła, że szpital stara się, aby zajęcia były ciekawymi: - Chcemy naszą pomysłowością i zaangażowaniem pokazać, że medycyna jest fajna, studenci mają wiele dodatkowych zajęć i warsztatów, a to będzie procentować.

Niebawem w Wałbrzychu zostaną otwarte kolejne kliniki. Będzie ich w sumie dziewięć. ©

Próbował porwać nastolatkę! Został zatrzymany

Przemysław Kaczałko
Region

Jeleniogórscy policjanci zatrzymali 30-letniego mężczyznę, podejrzanego o próbę porwania nastolatki. Do tego niezwykłego zdarzenia miało dojść w gminie Podgórzyn.

Policjanci Wydziału Kryminalnego Komendy Miejskiej Policji w Jeleniej Górze zatrzymali 30-letniego mieszkańca powiatu kamiennogórskiego, podejrzanego o próbę zmusze-

nia nieletniej do określonego zachowania. Do zdarzenia doszło 8 listopada br. około godziny 16.30 w jednej z miejscowości w gminie Podgórzyn.

- Z relacji nastolatki wynika, że kiedy wracała do domu, zaczął ją kierujący samochodem mężczyzna. Najpierw zaproponował podwiezienie, a gdy nastolatka odmówiła, podjął próbę wciągnięcia jej do pojazdu. Do realizacji zamierzonego celu jednak nie doszło, gdyż został spłoszony przez przejeżdżającego kierowcę - informuje Edyta Bagrowska,

rzeczniczka policji w Jeleniej Górze.

O zajściu niezwłocznie została powiadomiona policja. Podjęto działania, które objęły m.in. analizę nagrań z kamer monitoringu, rozpytanie świadków oraz weryfikację zgromadzonych informacji operacyjnych. Dzięki temu funkcjonariusze wytypowali mężczyznę, mogącego mieć związek z tym zdarzeniem.

Podejrzewany został zatrzymany 9 listopada na terenie powiatu kamiennogórskiego i trafił do policyjnego aresztu. Dziś

prowadzone będą z nim dalsze czynności procesowe, które mają na celu ustalenie wszystkich okoliczności zdarzenia. Ostatecznie o treści zarzutów zadecyduje prokurator - dodała Edyta Bagrowska. - Za tego typu przestępstwo grozi do pięciu lat więzienia.

Sprawa odbiła się głośnym echem w całym kraju. Gdy policja oficjalnie o niej poinformowała, trafiła na czołówki programów informacyjnych w praktycznie wszystkich ogólnopolskich stacjach telewizyjnych. ©

FOT. KMP W JELENI GÓRZE

Podejrzany o próbę porwania został szybko ustalony i zatrzymany przez policję. Grozi mu do pięciu lat odsiadki.

Biało-czerwona jest dla nas wartością

W uroczystościach z okazji Dnia Niepodległości uczestniczyli przedstawiciele wszystkich środowisk.

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych, Walim

We wtorek (11 listopada) w Wałbrzychu - podobnie, jak w całym kraju - świętowano 107. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości.

W Wałbrzychu uczestnicy miejskich obchodów i poczty sztandarowe zabrały się już o godz. 10.30 na Placu Magistrackim. Stąd setki osób powędrowały do kolegiaty pw. NMP Bolesnej i Świętych Aniołów Stróżów.

Po odprawionej tam uroczystej mszy świętej nastąpił przemarsz pod pomnik na Placu Kościelnym. Tutaj odbyły się główne uroczystości wałbrzyskich obchodów Narodowego Święta Niepodległości.

Narodowe Święto Niepodległości obchodzono także w gminie Walim. Uroczystości rozpoczęły się tu Mszą Świętą za Ojczyznę w kościele pw. Św. Jadwigi w Walimiu.

O godz. 11.11 wyruszył natomiast w Walimiu XIV Rodzinny Marsz Niepodległości. Zakończył się w Centrum Kultury i Turystyki. Jednym z punktów w programie walimskich obchodów 107. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości było Spotkanie Patriotyczne z programem artystycznym w CKiT.

Obszerne relacje fotograficzne z obydwu miejscowości prezentujemy na naszej internetowej stronie: wałbrzych.naszemiasto.pl. Zapraszamy do obejrzenia i być może znalezienia tam... samego siebie?©©

KRÓTKO

WAŁBRZYCH

Przeszedł Marsz Niepodległości

W Wałbrzychu obchody Narodowego Święta Niepodległości we wtorek, 11 listopada, rozpoczął IV Wałbrzyski Marsz Niepodległości. Jak określają organizatorzy wydarzenia, przygotowują go środowiska patriotyczne. W marszu uczestniczyło wielu tutejszych działaczy Prawa i Sprawiedliwości oraz Konfederacji. Wyruszyli z ul. Fryderyka Chopina w dzielnicy Nowe Miasto i wędrowali do Śródmieścia, pod Pomnik Niepodległości na Placu Kościelnym. Po drodze wznosili hasła i śpiewali patriotyczne pieśni. Później udali się na mszę św. w kościele p.w. Świętych Aniołów Stróżów. PG

MIEROSZÓW

Najmłodszy też pamiętał o święcie

Przedszkolaki i uczniowie z gminy Mieroszów już 7 listopada świętowali 107. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Były pieśni patriotyczne i recytacje, wszystkie piękne oraz patriotyczne. Na uroczystościach z okazji Narodowego Święta Niepodległości najmłodszych mieszkańców odwiedził między innymi burmistrz Mieroszowa Andrzej Lipiński. Takie obchody listopadowego święta to w Mieroszowie tradycja. PG

SOKOŁOWSKO

Biegali po górach „śladami diabła”

W Sokołowsku odbyła się V edycja Diabelskiego Koła Gór Suchych. Biegacze musieli pokonać dziesiątki kilometrów trasy z dużymi przewyższeniami. W poszczególnych kategoriach czołowe lokaty zajęli: 22 km - Diablik (1.500 m przewyższenia), mężczyźni: 1. Paweł Kochel, 2. Aleksander Badowski, 3. Arkadiusz Herchel; kobiety: 1. Dominika Duczmał, 2. Karolina Jakubczyk, 3. Aneta Pęczar. 44 km - Diabol (3.000 m przewyższenia), mężczyźni: 1. Daniel Korcz, 2. Henryk Stachecki, 3. Radosław Skałbania; kobiety: 1. Monika Dudek, 2. Monika Mazur, 3. Jolanta Jakubczyk. 66 km - Czort (4.500 m przewyższenia), mężczyźni: 1. Paweł Pastuszka, 2. Krzysztof Niekrasz, 3. Adrian Zientara; kobiety: 1. Katarzyna Biała. PG

Pamiętający lata 50. XX wieku dawny internat i hotel robotniczy przestanie istnieć.

INWESTYCJA TO BĘDZIE BUDOWLANY „WYROK ŚMIERCI”

Największy gmach zostanie zburzony

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Największy budynek w Wałbrzychu idzie do wyburzenia. Wraz z nim zniknie cała ulica. W jego miejscu powstanie bardzo tu potrzebny zbiornik retencyjny.

Latem br. prezydent Wałbrzysza zasygnalizował plan, dotyczący przebudowy ul. Internatowej. A już w pierwszych dniach października miejska spółka gminy Wałbrzych - MZB - ogłosiła przetarg, stanowiący wstęp do realizacji tego zadania. Jego tytuł to: „Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę zbiornika retencyjnego w miejscu rozebranego budynku, zlokalizowanego przy ul. Internatowej 1 w Wałbrzychu”.

Przed nami budowa zbiornika na wysokości ul. Internatowej. Nie wszyscy wiedzą, gdzie to jest. Tam znajdował się kiedyś ośrodek noclegowy, zbudowany w latach 50. XX wieku. On zostanie rozebrany, a zbiornik ma na celu uchwycenie ogromnych ilości wody,

które spływają z kompleksu Wołowca Małego i Wołowca. Wody płyną z gór na ul. Poznańską i zagrażają kościołowi, szkole oraz tej części Podgórze - zapowiadał podczas sierpniowej sesji Rady Miasta Roman Szelemej.

„Miejski plan adaptacji do zmian klimatu dla Wałbrzysza” oraz zespół, mający za zadanie uchronienie miasta przed klęskami żywiołowymi rekomendowali pilną budowę dwóch zbiorników na terenie Wałbrzysza: w okolicy ul. Orkana oraz w górnej części Podgórze. W tej ostatniej lokalizacji dla powstania zbiornika trzeba będzie wyburzyć stale podtapiany, jedyny budynek, stojący przy ul. Internatowej 1.

Dawny internat i hotel robotniczy, a także dawna siedziba Fundacji Tarkowskich

Na Podgórzu przed powstaniem zbiornika trzeba będzie wyburzyć stale podtapiany, jedyny budynek przy ul. Internatowej 1.

był też przedmiotem zainteresowania Wojsk Obrony Terytorialnych, poszukujących w Wałbrzychu siedziby dla nowego batalionu. Jedyny budynek przy ul. Internatowej ma zostać wyburzony, a w niszy, powstałej po jego rozbiórce będzie budowany zbiornik retencyjny, zatrzymujący i spowalniający wody opadowe, spływające na dzielnicę Podgórze z Masywu Wołowca.

Projekt na to zadanie ma powstać w najbliższych tygodniach. Inwestycja będzie obejmowała: opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na rozbiórkę istniejącego budynku przy ul. Internatowej 1, a także opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę zbiornika retencyjnego.

Wśród dokumentacji mają się też znaleźć decyzje o pozwoleniu na rozbiórkę oraz budowę zbiornika, a także projekty wykonawcze. Całość dokumentacji - od koncepcji, przez kosztorysy, po opracowania i pozwolenia - ma być skompletowana w ciągu dziesięciu miesięcy od podpisania umowy.©©

Stłuczka za stłuczką - winne jesień i brawura

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Młodzian usiadł za kierownicą, choć nie miał „prawka”. Skończyło się to fatalnie - wyrzniętą osobówką w autobus miejskiej komunikacji.

Zdarzenie miało miejsce 9 listopada kilka minut przed godziną 5.00 rano na ul. Orkana.

Kierujący osobowym renault 17-letni wałbrzyszanin nie miał uprawnień do kierowania pojazdami. W wyniku niedostosowania prędkości do panujących na drodze warunków zjechał na przeciwny pas ruchu i zderzył się czołowo z miejskim autobusem - relacjonowała nam Agnieszka Głowacka-Kijek z wałbrzyskiej policji.

W aucie - oprócz kierującego - znajdowało się dwoje pasażerów: 17-letni chłopak, któremu na szczęście nic się nie stało oraz 19-letnia wałbrzyszanka. Kobieta została przewieziona do szpitala. Obydwaj kierujący pojazdami byli trzeźwi.

Patrol drogówki interweniował także na skrzyżowaniu ul. Krzywoustego ze Słoneczną na Gaju. Zderzyły się tam dwie osobówki. Jadący poprzeczną drogą 27-latek nie udzielił pierwszeństwa jadącemu główną drogą 37-latkowi.

Do podobnego zdarzenia doszło na skrzyżowaniu ul. Żołnierskiej z Obrońców Pokoju na Białym Kamieniu. 36-latek, kierująca osobówką nie udzieliła tu pierwszeństwa przejazdu jadącemu główną ulicą 42-latkowi.©©

Dworzysko - teraz to brzmi dumnie!

Paweł Gołębiowski
Szczawno-Zdrój, Sopot

Resort Dworzysko ze Szczawna-Zdroju wśród najlepszych hoteli w Polsce! Wyróżnienie otrzymał podczas prestiżowej konferencji w Sopocie.

Mieszkańcy okolic Wałbrzycha kojarzą Dworzysko jako piękne miejsce, doskonałe do spacerów, z rewelacyjną kuchnią w restauracji Babinicz, z klimatyczną kawiarenką Szwajcarka i stadniną koni. Nie korzystają jednak (lub prawie nie korzystają) z usług tutejszego hotelu.

Dworzysko ma swoją specyfikę

Prawda jest taka, iż wielu turystów odbiera Resort Dworzysko głównie jako hotel. Wyjątkowy, ze znakomitą podejściem do gości i cudownym klimatem. Niemal przenoszą się tam w czasie za sprawą oryginalnej, zabytkowej zabudowy w szwajcarskim stylu, która pamięta jeszcze panowanie książęcej rodziny Hochbergów.

Ten niepowtarzalny klimat, gościnność i cała otoczką, jaka

Resort Dworzysko został laureatem nagrody, przyznawanej wybranym polskim hotelom.

towarzyszy turystom tam przebywającym jest wyjątkowa i wyróżnia hotel z uzdrowiska wśród konkurencji w kraju. Doceniają to goście, a teraz hotel ze Szczawna-Zdroju doceniła również branża hotelarska.

Stało się to podczas organizowanej co roku Hotel Marketing Conference, jednej z największych hotelowych konfe-

rencji w Polsce. Jej organizator - Profitroom, partner technologiczny, wspierający bezpośrednio sprzedaż hoteli - przyznaje wówczas najlepszym prestiżowe w branży statuetki: Direct Booking Awards. W tym roku statuetkę przyznano w 12 kategoriach.

Gospodarzem konferencji był Radison Blue Sopot, także

jeden z laureatów tegorocznych statuetek.

To były dwa dni pełne branżowych spotkań, warsztatów, paneli tematycznych i wykładów, które wyznaczały nowe kierunki w hotelarstwie oraz omawiały nowości w systemach, marketingu i zastosowaniu sztucznej inteligencji. Wśród panelistów można było

znaleźć wybitne osobowości i liderów w swoich dziedzinach - relacjonując w Dworzysku.

Znaleźli się w niezwykle elitarnym gronie

Konferencję zakończyła Gala Direct Booking Awards, podczas której ogłoszono najlepszych wśród najlepszych z tysięcy hoteli w kraju. Wśród zdobywców statuetki znaleźli się m.in. hotel Arłamów, Radisson Blu Sopot, Platinium Mountain Hotel&SPA oraz nasze Dworzysko ze Szczawna-Zdroju. Hotel z uzdrowiska doceniono za wyjątkowość ofertowania w sprzedaży bezpośredniej i wysoki udział rezerwacji, co można przełożyć na znaczny wzrost obłożenia hotelu względem poprzednich lat.

Odbierający statuetkę Tomasz Czeleń z Dworzyska podkreślał m.in., że w swojej codziennej pracy starają się pamiętać o tym, że niejednokrotnie realizują marzenia swoich gości, którzy pragną odwiedzić to urokliwe miejsce i spędzić tu wyjątkowy czas. To wpływa na specyfikę prezentowanej oferty.

Słuchamy naszych gości i staramy się dać im to, czego oczekują już na etapie ofertowania. Nie bez powodu naszym hasłem przewodnim jest: „Poczuj smak natury”. Tak się fantastycznie składa, że nagroda zbiegła się z premierą naszej nowej strony internetowej dworzysko.pl, do której odwiedzenia zachęcam - stwierdził.

To wyróżnienie jest dla nas ogromnym powodem do radości i dumy. Znaleźliśmy się w gronie prestiżowych laureatów. Każdego dnia wkładamy w naszą pracę serce, a ta nagroda pokazuje, że te starania mają sens. Mamy szczęście tworzyć zgrany zespół ludzi, którzy naprawdę lubią to, co robią. I to właśnie dzięki tej energii nasi goście czują się u nas, jak w domu. To wyróżnienie motywuje nas, by nadal rozwijać się i tworzyć miejsce pełne ciepła, gościnności i uśmiechu - dodaje Barbara Górka, managerka hotelu.

Laureaci nagród Direct Booking Awards - oprócz statuetek i certyfikatów - otrzymują też promocję w mediach i profity branżowe.

©©

„Busiarze” będą musieli wysadzać pasażerów na obrzeżach Wałbrzycha

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Pozamiejscy przewoźnicy będą mogli korzystać z przystanków tylko na obrzeżach Wałbrzycha. Jest uchwała w tej sprawie.

Niebawem może dojść do sytuacji, że prywatni pozamiejscy przewoźnicy, operujący tzw. busami będą dojeżdżali tylko na obrzeża Wałbrzycha. Ich pasażerowie, chcąc zjechać do jakiegokolwiek konkretnego miejsca, będą się musieli przesiąść do autobusów komunikacji miejskiej. To efekt uchwały, którą przyjęła Rada Miejska.

Radni mówią o porządkowaniu spraw

Wnioskodawcy uchwały „w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina, udostępnionych dla operatorów i przewoźników oraz określenia warunków i zasad korzystania z tych przystanków”, czyli wałbrzyscy urzędnicy, wyjaśniali, że chodzi po prostu o uporządkowanie sytuacji.

Bo Wałbrzych ma nowoczesne, komfortowe, ekologiczne autobusy wodorowe. Bo tutejsi operatorzy, czyli Miejski Zakład

Usług Komunalnych i Śląskie Konsorcjum Autobusowe pokrywają ogromną część kosztów utrzymania przystanków. Bo nie ma sensu dublowania się w mieście z innymi przewoźnikami. A wałbrzyskie autobusy, kursujące po mieście i do siedmiu sąsiednich gmin, z którymi współpracują, jeżdżą ze sporą częstotliwością.

Uchwała w praktyce oznacza, że porządkuje się zasady, jeżeli chodzi o korzystanie z infrastruktury przystankowej na terenie Wałbrzycha. W taki sposób, że dwóch miejskich operatorów, wyłonionych przez organizatora, czyli Urząd Miejski w Wałbrzychu, a więc Miejski Zakład Usług Komunalnych, który realizuje jedną trzecią przewozów komunikacji miejskiej na terenie Wałbrzycha oraz Śląskie Konsorcjum Autobusowe, które realizuje aktualnie dwie trzecie przewozów miejskich na terenie Wałbrzycha i sąsiednich gmin, które podpisały porozumienie z gminą Wałbrzych, korzystają na tych samych zasadach co do tej pory z przystanków miejskich. Natomiast jeżeli chodzi o tak zwanych przewoźników pozamiejskich i przewozy międzymiastowe, a więc z gmin spoza Wałbrzycha na teren Wałbrzycha, to zostało wyznaczonych dziewięć przy-

Radni podjęli uchwałę o zasadach korzystania z przystanków komunikacji miejskiej.

stanków na obrzeżach Wałbrzycha, na których pasażerowie wysiadają i przesiadają się do komunikacji miejskiej - potwierdza Kamil Orpel prezes MZUK w Wałbrzychu.

Jeżdżą tak od wielu lat

Tych dziewięć miejsc, przystanków na obrzeżach miasta, na których będą się mogli zatrzy-

mywać pozamiejscy przewoźnicy znajduje się m.in. przy ul. Wrocławskiej, Karkonoskiej, Mieroszowskiej, Bystrzyckiej i Andersa. Kilka osób, reprezentujących pozamiejskie firmy zawiadziło się 30 października na sesji Rady Miejskiej w Wałbrzychu, by zaprotestować. To np. prowadzący przewozy pomiędzy Wałbrzychem a Świdnicą.

Prowadzimy od wielu lat przewozy między innymi na linii numer 31. Kilkanaście naszych busów przyjeżdża na przystanki pomiędzy Świdnicą a Wałbrzychem codziennie, co 15 minut. Ludzie są zadowoleni. Teraz będą się musieli przesiadać, tracić czas i kupować dwa bilety - mówi Bartosz Dyrda ze Świdnicy.

Firmę przewozową prowadzi od 30 lat, zatrudnia około 40 osób. Nie ma jednak pewności, czy przetrwa wprowadzane teraz zmiany, bo zapowiadane są kolejne.

Od nowego roku MPK Świdnica ma realizować kilkanaście kursów dziennie nowoczesnymi autobusami na trasie Świdnica - Wałbrzych. Rozmawiamy w tej sprawie już od pewnego czasu. Godziny kursów będą powiązane z zajęciami w szkołach i zakładach pracy - mówi Kacper Nogajczyk, wiceprezydent Wałbrzycha.

Przewoźnicy chcą iść do wojewody, a może i do sądu

Na razie prywatni przewoźnicy protestują. Mówią, że uchwała nie jest konstytucyjna, że to traktowanie z pozycji siły i ograniczanie konkurencji, także działanie na szkodę głównie uczniów oraz seniorów. Na sesji mocno bronili ich radni z opozycyjnego PiS. Mówiono, że w ciągu jednego dnia zabrano 400 podpisów od popierających ich osób.

Złożymy wniosek do wojewody, a jeśli będzie potrzeba, pójdziemy do sądu - zapowiadają przewoźnicy.©©

IDA ŚWIĘTA! PRZY ZAMKU KSIĄŻ ZACHWYCAJĄ JUŻ TAURON OGRODY ŚWIATŁA. KONIECZNIE WYBIERZCIE SIĘ ZOBACZYĆ

Czekają na nas świetlista karoca i postaci z

Tysiące światełek sprawiają, że przenosimy się w magiczny świat historii i wyobraźni.

Na tarasach Wodnym i Różanym zachwycają zwiedzających iluminacje oraz muzyka.

Na zamku Książ rewelacyjnie prezentują się otwarte 1 listopada Tauron Ogrody Światła. Na Dziedzi

Można tu poczuć się jak na prawdziwym, dworskim przyjęciu pod gołym, gwiazdzistym niebem.

Migoczące światełka zapraszają dzieci do zabawy na świetlnej karuzeli. A wszystko to w rytmie nastrojowych melodii.

Ć TO BARWNE CUDO. NAPRAWDĘ WARTO!

z różnych epok

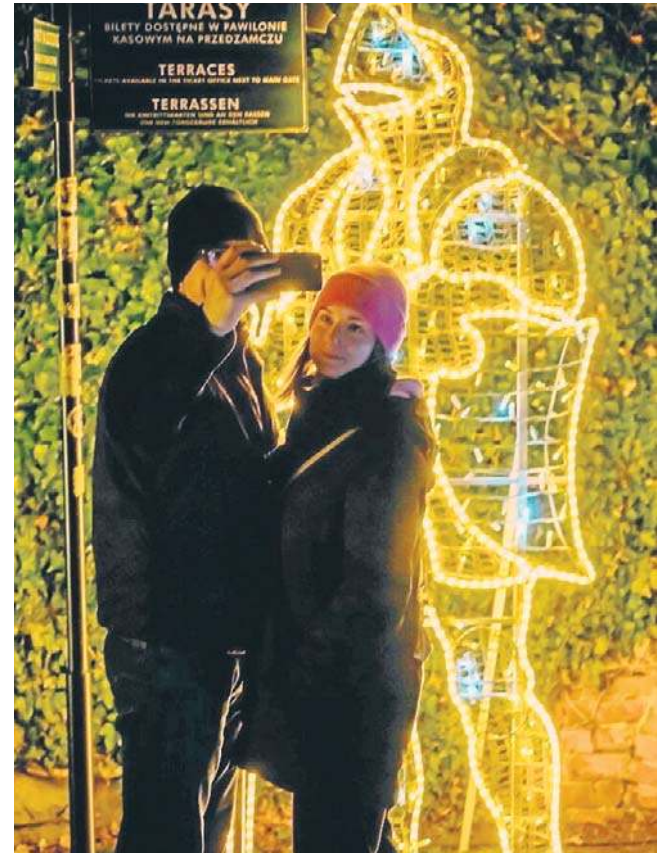
zińcu Honorowym czeka karoca, jakby wyjęta z bajki o Kopciuszku.

W tym roku przygotowano w książąskich Ogrodach Światła nowość – grę terenową. Chętnych nie brakuje.

Gra terenowa to dla dzieci oraz dorosłych okazja do połączenia zabawy, edukacji i ruchu na świeżym powietrzu.

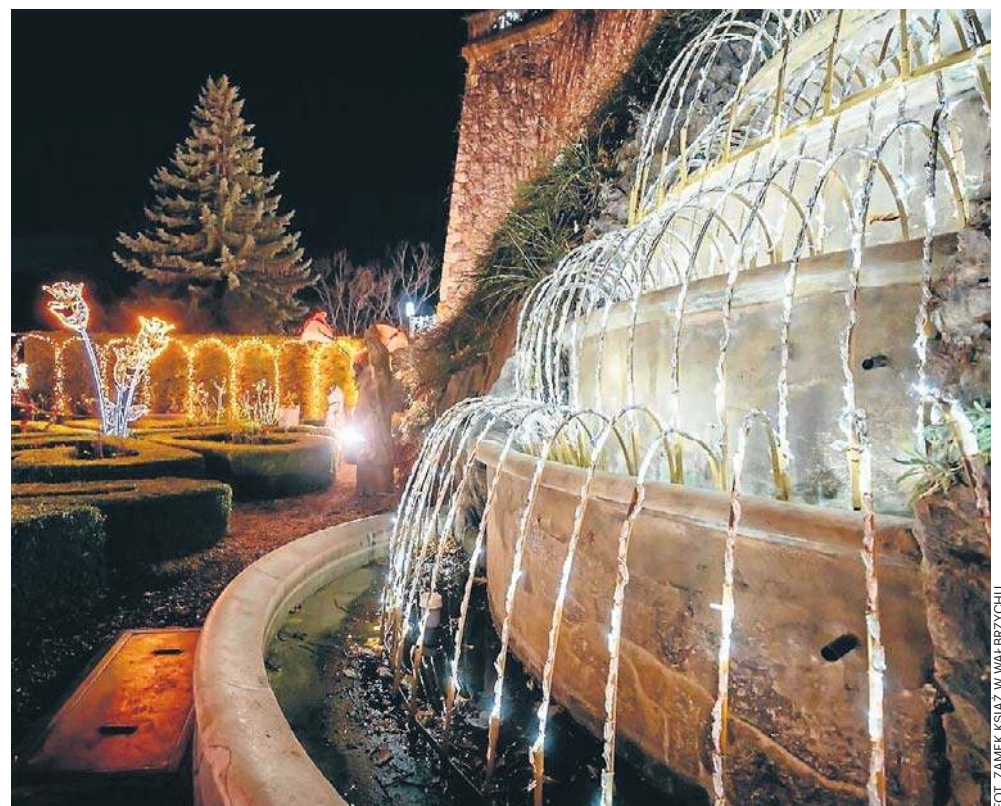
Wśród zamkowych murów pojawiają się animacje, między innymi mówiące postaci historyczne z różnych epok.

W Książu zobaczymy: Bolka I, Konrada Maksymiliana, Jana Henryka XI i księżną Daisy. Zdradzą nam tajemnice!

Bilety są dostępne na stronie: bilety.ksiaz.walbrzych.pl (zakładka Ogrody Światła).

Ogrody są otwarte od niedzieli do czwartku w godz. 17.00-20.00, a w piątki i soboty do 21.00.

Dzień Niepodległości kojarzy nam się z datą 11 listopada i postacią marszałka Piłsudskiego. Jednak dzieło odzyskania wolności to prawdziwy kalejdoskop postaci, miejsc i zdarzeń.

Krzysztof Żelazny

ALFABET NIEPODLEGŁOŚCI, CZYLI ZWYCIĘSTWO OD A DO Z

Akt 5 listopada

Deklaracja cesarzy Niemiec i Austro-Węgier ogłoszona 5 listopada 1916 r., mówiąca o odbudowaniu Polski na zdobytych terenach. Wcześniej podobną deklarację złożył rosyjski wielki książę Mikołaj, a po propozycji dwóch cesarzy swoją ofertę Polakom przekazały państwa zachodnie. Amerykanie obiecali nam wówczas „zjednoczoną Polskę”.

Asy przestworzy

Bohaterscy piloci w swych kolorowych maszynach, zdobionych godłami i znakami przynoszącymi szczęście. Piloci, obserwatorzy i strzelcy prowadzący zwiad, zrzucający bomby, a przede wszystkim zwycięzcy walk powietrznych ze słynnym „Czerwonym Baronem” - Manfredem von Richthofenem na czele. Swoich asów przestworzy mieliśmy i my. Na przykład Stefana Steca, który strącał maszyny wroga z nieba, a biało-czerwona szachownica namalowana na jego samolocie stała się pierwowzorem znaku rozpoznawczego polskiego lotnictwa wojskowego.

Baśka Murmańska

Biała niedźwiedzica, którą przysparzali polscy żołnierze z oddziałów sformowanych i walczących w okolicach Murmańska. Umiała chodzić na dwóch łapach i salutować. Po przyjeździe do Polski, defilowała wraz ze swoim oddziałem przed marszałkiem Józefem Piłsudskim. Niestety, podczas spaceru wyrwała się swojemu opiekunowi i padła ofiarą wiedeńskich chłopów z okolic Modlina. Jej wypchana postać została Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie.

Bolszewicy

Władcy Rosji od 7 listopada 1917 r. aż do upadku Związku Radzieckiego. Choć ich ówczesny przywódca Włodzimierz Lenin opowiadał się w teorii za wolną Polską, to w praktyce miał zamiar wraz z Armią Czerwoną nas podbić i ustanowić tu rząd komunistyczny. Próba ta zakończyła się niepowodzeniem w 1920 r. pod Warszawą, Lwowem i nad Niemnem. Kojarzeni z brutalną i prymitywną formą wojny: rabunkami, gwałtami, mordowaniem jeńców i dobijaniem rannych.

Cud nad Wisłą

Bitwa warszawska stoczona w połowie sierpnia 1920 r., zakończona wielkim zwycięstwem Polaków nad bolszewikami. Nie był to jednak cud - to nie Najświętsza Maria Panna rozprędziła wroga hufce, ale polscy żołnierze. Pomogło zła-

manie bolszewickich szyfrów, przerwanie ich łączności radiowej, a także uderzenie na tyły wojsk szykujących się do ataku na Warszawę i twarde obrona na przedpolach stolicy. Całość firmował marszałek Józef Piłsudski, a plany operacyjne rozpisował szef sztabu generalnego gen. Tadeusz Jordan-Rozwadowski. Armiami polskimi dowodzili m.in.: Józef Haller, Władysław Sikorski, Edward Rydz-Śmigły, Zygmunt Zieliński.

Czesi

Nasi południowi sąsiedzi. 31 października 1918 r. pomogli por. Antoniemu Stawarzowi i polskim konspiratorom wyzwolić Kraków z rąk austriackich. Niestety, w styczniu 1919 r. zajęli nam Zaolzie z Czeskim Cieszyńem (gdzie dominowała ludność polska, a czeska była mniejszością), jak również

część Orawy i Spiszu. Potem w czasie wojny z bolszewikami zgodzili się przepuszczać transporty wojskowe za zrzeczenie się spornych terenów. My się zrzekliśmy, a oni żadnych transportów nie przepuścili.

Dezerterzy

Pod koniec I wojny światowej stanowili poważny problem. Szczęśliwie, większość - podobnie jak w filmie „C.K. Dezerterzy” - próbowała dostać się do swoich domów rozsianych po byłych monarchiach, a nie zawsze mogli tak po prostu wyjść sobie z koszar czy okopów i kupić bilet kolejowy.

Dmowski Roman

Polski polityk, zagorzały przeciwnik Józefa Piłsudskiego i Niemców, bardzo ważny uczestnik polskiej delegacji na konferencję pokojową w Wersalu, gdzie z pasją prze-

mawiał, tłumacząc potem siebie na angielski i francuski. Dzięki niemu i premierowi Ignacemu Paderewskiemu alianci rozciągnęli polskie granice na Wielkopolskę i Pomorze Gdańskie oraz nakazali przeprowadzenie plebiscytów narodowościowych na Warmii, Mazurach i Górnym Śląsku.

Ententa

Alianccy zwycięzcy I wojny światowej. W 1914 r. składała się z Francji, Wielkiej Brytanii wraz z terytoriami zamorskimi oraz Rosji. W 1918 r. Rosji w Entencie już nie było, ale za to pojawiły się Stany Zjednoczone, Belgia, Włochy, Japonia, Rumunia, Grecja, Serbia, Portugalia, Brazylia. Część z państw Ententy była odrodzonej Polsce przyjazna, choć głównie dla tego, by osłabić Niemcy.

Entuzjazm

Stan, który ogarnął ludność polską w trakcie wyzwalania. Podsycali go wywieszane flagi narodowe, zrzucane i rozbijane godła państw zaborczych oraz polskie orły i mundury na ulicach.

Flaga narodowa

Powstała na bazie naszego godła, gdzie biel pochodzi od białego orła, a czerwień od koloru tła. Ustanowiono ją oficjalnie w 1919 r. i obowiązuje do dzisiaj.

Forty

Umocnienia łączące się w twierdze, które czasem budowano całymi latami. Na ziemiach polskich w ręce przeciwników wpadły m.in. twierdze w Przemyślu oraz rosyjskie Osowiec, Dęblin i Modlin. Za to niezwykłą twierdzą pozostał Kraków, u bram którego dwukrotnie rozbito Rosjan w listopadzie i grudniu 1914 r. W 1918 r. większość krakowskich fortów została obrabowana przez rzucające służbę załogi lub okoliczną ludność.

Galicja

Ale nie ta. Jak Polacy mogą domagać się całej Galicji? - dziwił się brytyjski premier David Lloyd George. Przecież Galicja to La Coruña, Santiago de Compostela i Vigo. I gdzie tam są Polacy?

Granice Rzeczypospolitej

Ich tworzenie trwało kilka lat. Bez problemów Polska odzyskała zachodnią część Galicji z Krakowem i okupowane tereny byłego Królestwa Polskiego z Warszawą i Lublinem. Pomorze, choć bez Gdańska, otrzymaliśmy od aliantów, ale o resztę trzeba było walczyć zbrojnie lub w plebiscytach. Plebiscyty poszły nam dość słabo, za to lepiej udały się powstania przeciwko Niemcom na Śląsku i w Wielkopolsce. Galicję Wschodnią i Lwów zdobyliśmy w boju, część Litwy

z Wilnem - w wyniku sprytnego „buntu” polskich żołnierzy pochodzących stamtąd, a granicę wschodnią wywalczyliśmy w wojnie o wszystko z bolszewikami. Straciliśmy za to tereny na rzecz Czechosłowacji.

Hajdamacy

Tak nazywano Ukraińców w czasie walk o Galicję. Historyczny hajdamak był Kozakiem trudniącym się grabieżą, można go było łatwo rozpoznać po wygolonej głowie ze zwisającym kosmykiem włosów oraz spisie (długiej dzidzie) i samopale w rękach.

Hiszpanka

Grypa, która w latach 1918-1919 zabiła 50 mln ludzi na świecie - więcej niż 4-letnie działania wojenne. Pod koniec 1918 r. pojawiła się także w Polsce - we Lwowie, potem w Krakowie i w Warszawie. Szczęśliwie, akurat to nieszczęście obeszło się z Polską bardzo łaskawie i ofiar nie było dużo. Tak naprawdę na cały świat rozprzestrzeniła się USA, a o myślenie nazwę długo mieli pretensje Hiszpanie.

Inflacja

Pamiętka po wojnach, konieczności zakupów wojennych i niedoborach licznych warunków. Szybko przerodziła się w hiperinflację, a skutecznie zakończyła ją reforma waluty z 1924 r. i wprowadzenie polskiego złotego.

Jeszcze Polska nie zginęła

„Mazurek Dąbrowskiego” albo „Pieśń Legionów Polskich we Włoszech” według słów Józefa Wybickiego. Oficjalny hymn Polski od 1927 r., choć zastanawiano się również nad „Bogurodzicą”, „Boże, coś Polskę” i „Rotą”.

Jordan-Rozwadowski Tadeusz

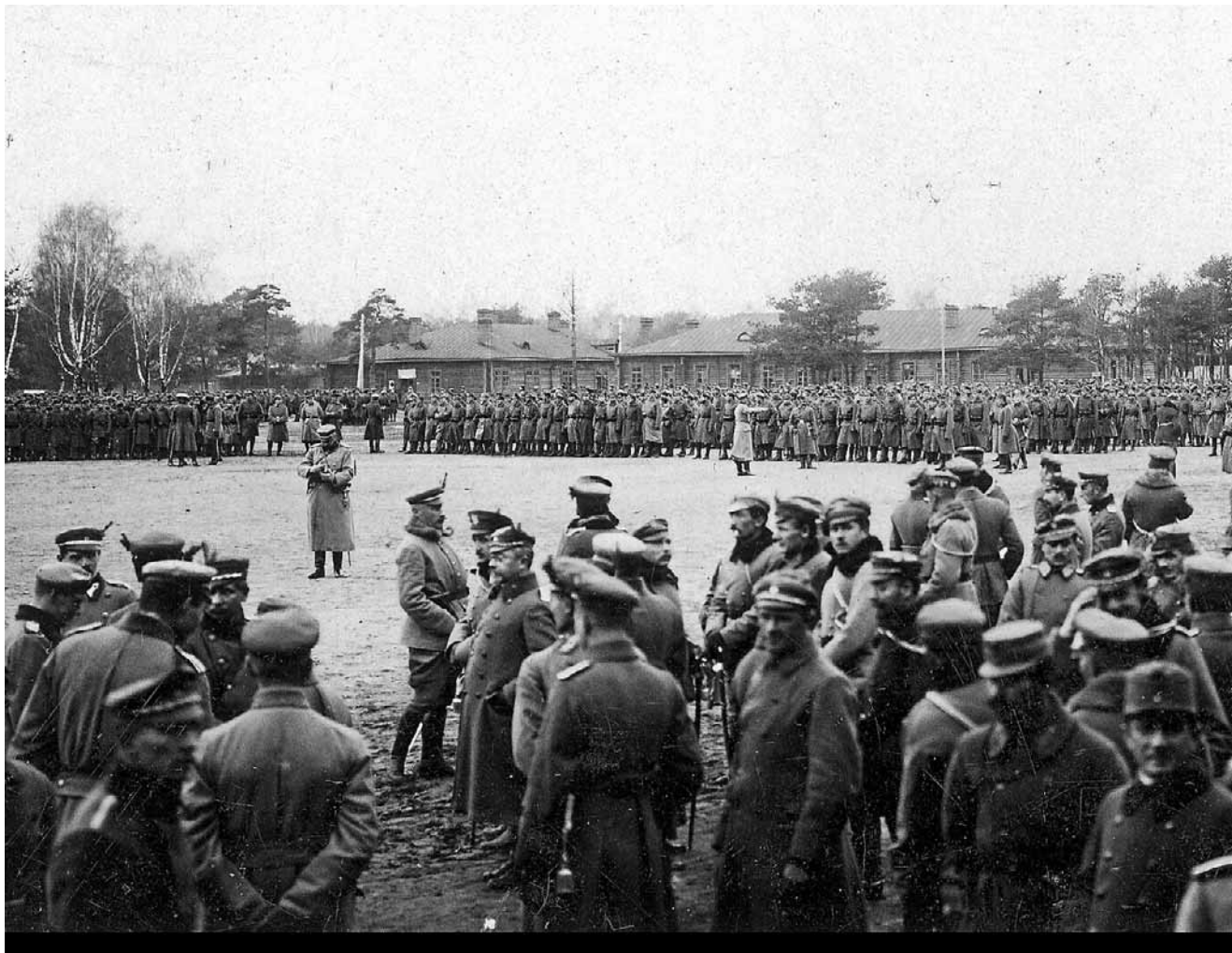
Polski generał wywodzący się z C.K. armii, gdzie zdobył wiedzę wojenną, uznanie i liczne order. Dyplomata, uczestnik walk I wojny światowej, innowator użycia artylerii, szef Sztabu Generalnego podczas wojny 1920 r., współtwórca zwycięstwa polskiego pod Warszawą. Prawdopodobnie otruty w przyczyn politycznych po zamachu majowym.

Kościuszkowska eskadra

Amerykańskie podziękowanie za Tadeusza Kościuszkę. 7. Eskadra Myśliwska im. Tadeusza Kościuszki składała się z 21 lotników - ochotników ze Stanów Zjednoczonych oraz kilku lotników polskich. Jej załóżki sformowano w Krakowie, lotnicy latali na austriackich samolotach myśliwskich Albatros D. III (Oef) i zajmowali się głównie lotami rozpoznawczymi i szturmowymi, w których dali

Józef Piłsudski rozmawia z adiutantem ppłk. Bogusławem Miedzińskim (pierwszy z prawej), gen. Tadeuszem Rozwadowskim (w środku) i gen. Edwardem Śmigłym-Rydzem (stojącym obok marszałka). Rok 1922.

FOT. NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

Żołnierze Legionów Polskich na apelu. W I wojnie światowej z Rosjanami walczyły trzy brygady legionistów.

się mocno we znaki żołnierzom bolszewickiej Armii Konnej Budionnego. Godła eskadry używał później m.in. Dywizjon 303 w czasie bitwy o Anglię.

Legiony Polskie

Trzy brygady walczące przeciwko Rosji carskiej. Najbardziej znana jest I Brygada, którą długo dowodził Józef Piłsudski, ale w dziele odzyskiwania niepodległości zasłużyły się także II i III Brygady. Ich żołnierzami byli najczęściej ochotnicy z Galicji i Królestwa Polskiego, którzy zgodnie ze słowami „My, Pierwsza Brygada” na stos rzucili swój życia los.

Lublin

Siedziba Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (albo w skrócie: rządu lubelskiego). Rząd trwał krótko, niecałe dwa tygodnie, jego premierem był Ignacy Daszyński i skupiał przedstawicieli partii lewicowych, choć niekomunistycznych. Wydał m.in. dekret o 8-godzinny dzień pracy, podporządkował się władzom w Warszawie.

Łatgalia

Dawne Inflanty Polskie, obecna część Łotwy. W styczniu 1920 r. rejon wspólnych walk polsko-łotewskich z bolszewikami m.in. o Dyneburg (obecnie: Daugavpils) - stolicę Łatgalii. Mimo przeraźliwego zimna (temperatury dochodziły do 25 stopni poniżej zera), sprzymierzone wojska wyparły Rosjan i przyczyniły się do stworzenia jednej z nielicz-

nych granic przyjaźni II RP - z Łotwą.

Łut szczęścia

Rzecz niezwykle ważna, zwłaszcza dla żołnierzy frontowych w czasie walk. Wielu tego przysłowiowego łutu szczęścia brakło - w latach 1914-1918 w mundurach państw zaborczych poległo 400 tys. polskich żołnierzy, a kolejnych 100 tys. - już w polskich - w latach 1918-1921.

Mannlicher, Mauser, Mosin

Wynalazki wojenne Austriaka Ferdinanda Mannlichera, Niemca Paula Mausera i Rosjanina Siergieja Mosina, czyli trzy karabiny używane przez armie zaborcze. Wszystkie miały podobny kaliber (odpowiednio: 8, 7,92 i 7,62 mm), do środka można było załadować po pięć pocisków. Wszystkich używali Polacy.

Morze Bałtyckie

Obiekt najważniejszych zaślubin polskich 1. poł. XX wieku. W imieniu II Rzeczypospolitej platynowy pierścień wrzucił do Bałtyku gen. Józef Haller, drugi umieszczając sobie na palcu. W wyniku traktatu wersalskiego Polska otrzymała 140 km wybrzeża. Mało, ale zrobiliśmy z niego dobry użytek.

Naród przegrodzony granicami

Poza granicami II Rzeczypospolitej pozostało sporo Polaków, zamieszkujących pań-

stwa sąsiednie - w Niemczech na Śląsku, Pomorzu, Warmii i Mazurach, a także na Litwie, Łotwie, w Czechosłowacji i ZSRR. W samej II RP Polacy byli większością, ale prawie 1/3 społeczeństwa tworzyli mniejszości narodowe, w tym: Ukraińcy, Żydzi, Białorusini i Niemcy.

Ni z tego, ni z owego mamy Polskę na pierwszego

Powiedzenie przypisywane Józefowi Piłsudskiemu, który tak skomentował nagły rozpad państw zaborczych i szybkie przejęcie władzy przez Polaków.

Orlęta Lwowskie

Młodzi ochotnicy, którzy w łącznej liczbie prawie 1400 walczyli o polski Lwów. Byli wśród nich studenci, ale także uczniowie szkół średnich i powszechnych, najmłodszy miał 9 lat. Poległo 120 uczniów i 76 studentów, Lwów został obroniony, a Orlęta przez cały okres II RP byli symbolem poświęcenia i umiłowania ojczyzny.

Orzeł Biały na czerwonym tle

A dokładniej zgodnie z heraldyką: „w polu czerwonym srebrny orzeł w złotej koronie”. Godło państwowe od 1919 r., zmienione i unowocześnione w 1927 r. Przy okazji, orzeł stracił wówczas krzyż z korony, a na skrzydłach dodano mu rozety. Obecny wzór jest bardzo podobny do tego z 1927 r.

Polska Organizacja Wojskowa

Tajna organizacja wojskowa powstała z inicjatywy Józefa Piłsudskiego w sierpniu 1914 r. Miała służyć do działań wywiadowczych i dywersyjnych, szkolić młodzież i zasilac Legiony. Jej wyszkolone wojskowo kadry ujawniły się w czasie przejmowania władzy od zaborców i stały się podstawą budowy Wojska Polskiego, co miało olbrzymie znaczenie w czasie walk o niepodległość i granice.

Powstania

Początki II RP to najbardziej udany okres dla polskich powstań. Udało się prawie w całości wygrać powstanie wielkopolskie 1918-1919. W mniejszej skali osiągnięto sukces w trzech powstaniach śląskich (1919, 1920 i 1921), ale i tak udało się uzyskać korzystniejsze granice niż przyznawali nam alianci.

Rakowice

Dawna wieś pod Krakowem, teraz integralna część miasta. Miejsce, gdzie 31 października 1918 r. Polacy przejęli z rąk austriackich lotnisko. Dowodzący kpt. Roman Florer wraz z paroma polskimi podwładnymi nie tylko zabezpieczył dla Niepodległej całość sprzętu, budynków i maszyn, ale i szybko zorganizował pierwszą szkołę dla przyszłych lotników, prowadził naprawę maszyn, formował tam kolejne oddziały bojowe i techniczne, które wysyłano na front. Lotnisko w Krakowie-Rakowicach

nazywane jest „kolebką polskiego lotnictwa”.

Ryga

Stolica Łotwy, miejsce podpisania w marcu 1921 r. pokoju kończącego wojnę z bolszewikami. Wytyczono polską granicę wschodnią, a także uzyskano zwrot polskich zabytków, m.in. arrasów wawelskich i Szczerbca. Jednak wynegocjowane przez Polaków 30 mln rubli w złocie, jako zwrot kosztów polskich w budowie gospodarki carskiej, nigdy nie zostało przez Rosjan zapłacone.

Sto dwadzieścia trzy lata

Dokładnie tyle lat trwał brak Polski na mapach Europy i świata z powodu zaborów.

Tank albo czołg

Broń ofensywna, która narodziła się w czasie I wojny światowej. Dzięki naszym francuskim sojusznikom armia polska przez pewien czas była jedną ze światowych potęg pancernych, a pozyskane z nad Sekwany renault FT-17 dawały własnie model czołgu - choć mały i dwuosobowy - wyznaczył kierunek rozwoju broni pancernej. Zastosowana w nim ruchoma wieżyczka z działem jest teraz standardem.

Turcja

Jedyny kraj na świecie, który nigdy nie uznał polskich zaborów. Legenda mówi, że w czasie zaborów, przy prezentacji dyplomatów na dworze sułtańskim mówiono „poseł Lechistanu jeszcze nie przybył”. Gdy poseł wreszcie przybył, Turcy akurat zlikwidowali sułtanat i wprowadzili republikę.

Ułani

A także szwoleżerowie i strzelcy konni to żołnierze, konie, lance z poręcznikami, szable i ostrogi. Mieli także karabiny i artylerię konną, do walki stawali pieszo, a koń był głównie środkiem transportu, choć czasem służył do szarż. Odnaczyli się w wojnach, zwłaszcza na wschodzie, gdy w lipcu 1919 r. pokonali Ukraińców pod Jazłowcem, a w sierpniu 1920 r. pod Komarowem Armii Konną Siemiona Budionnego w ostatniej wielkiej bitwie europejskiej kawalerii. Uzbrojenie - brano każde, jakie zdobyto na wrogach lub otrzymano od sojuszników. Ta różnorodność powodowała anegdoty, jak te o byłym oficerze armii austro-węgierskiej, który musiał zająć do regulaminu francuskiego, aby powiedzieć byłemu piechurowi rosyjskiemu, jak załadować byłą brytyjską amunicją były niemiecki karabin.

Versailles, czyli po polsku Wersal

Miejscowość pod Paryżem, dawna rezydencja królewska,

gdzie obradowali przedstawiciele państw zwycięskich, z udziałem delegacji polskiej, i radzili, jak ustanowić bezpieczny świat po wojnie. Odbywało się to głównie kosztem pokonanych Niemiec, którym zabierano terytoria, broń, ograniczono armię i narzucono potężne reparacje wojenne.

Virtuti Militari

Z łaciny „Męstwu Wojskowemu”, odznaczenie z czasów I RP, przywrócone w II RP. Krzyż Wojenny Orderu Wojennego dzieli się na 5 klas i jest najważniejszym polskim odznaczeniem wojennym. W 1920 r. wprowadzono Krzyż Walecznych, aby nagradzać odwagę żołnierzy, ale Virtuti Militari zostawiać na szczególne okazje.

Wiedźma

„Macocho Austria-Wiedźma (...) zmarła po ciężkich kurczach na uwiąd starczy, przeklęta przez wszystkich, którzy mieli nieszczęście z nią się zetknąć. (...) Niech odpoczywa w wiecznym spokoju i niechaj nigdy nie doczeka się zmartwychwstania. Polacy, Czecho-Słowacy, Jugosłowianie”. Takiej treści ironiczne klepsydry pojawiły się przed kościołami tuż po wyzwoleniu.

Wilson Thomas Woodrow

Prezydent Stanów Zjednoczonych, którego 14 punktów - celów USA w I wojnie światowej - ogłoszonych w styczniu 1918 r. stało się podstawą traktatu wersalskiego. Dla nas najważniejszy był punkt 13., mówiący o stworzeniu niepodległego państwa polskiego z dostępem do morza. Po wojnie organizował pomoc żywnościową dla Polski, a obecnie zdobi niebiedące w obiegu banknoty o nominale 100 000 dolarów.

Z jak zwycięstwo

Gdy zakończyła się I wojna światowa i wojna o granice Rzeczypospolitej, Polska była wolna, lecz potwornie zniszczona. Przez kraj parę razy przetoczył się front, niektóre miasta, jak Gorlice czy Kalisz, leżały w gruzach, wycofujący się Rosjanie ewakuowali całe fabryki i zostawiali za sobą spaloną ziemię, a następujący Niemcy prowadzili gospodarkę rabunkową. Oprócz wielkich strat ludzkich, Polakom ubyło prawie milion sztuk koni i 2 mln sztuk bydła, więc groźba głodu była całkiem realna. Dodatkowo, początek niepodległego bytu to 6 różnych walut w obiegu, 4 języki komend w wojsku, 3 kodeksy prawne, 2 rodzaje torów kolejowych i - w zależności od byłych zaborów - obowiązujący lewo- lub prawostronny ruch drogowy.©

10 NAJPOPULARNIEJSZYCH STACJI

TELE PANORAMA

Program telewizyjny

FILM SF NIEDZIELA TVN 7 20:00

Diuna

Słynna saga o międzygalaktycznym wojowniku Paulu Atrydzie i jego mesjanistycznym powołaniu, by przewodzić swojemu ludowi i jego walce o przetrwanie. Bardzo odległa przyszłość... Diuna to pustynna planeta, jedyne takie miejsce we wszechświecie, gdzie wydobywa się melanz – substancję, która nie tylko przedłuża życie, ale pozwala również podróżować po uniwersum, a nawet w przyszłość. Na rozkaz imperatora Diuna, znana również pod nazwą Arrakis, zostaje oddana we władanie szlachetnemu rodowi Atrydów. By przejąć lenno, na planetę przybywa książę Leto Atryda (Oscar Isaac), lady Jessika (Rebecca Ferguson) oraz ich syn, Paul (Timothée Chalamet). Nie znają jednak planów Harkonnenów,

którzy nie zamierzają oddać Diuny swoim wrogom. Przecież ten kto włada planetą, włada całym wszechświatem... Widowskowa adaptacja bestsellerowej powieści Franka Herberta. Obraz w reżyserii Denisa Villeneuve zdobył Złotego Globa za muzykę, 11 nominacji do BAFTA oraz 10 nominacji do Nagród Akademii Filmowej.

DRAMAT OBYCZAJOWY SOBOTA TVP 1 21:25

Hotel Mumbai

Film w reżyserii Anthony'ego Marasa w szczegółowy sposób przedstawia wydarzenia, które wstrząsnęły całym światem w 2008 roku. Na ekranie obserwujemy dramatyczną walkę o przetrwanie, a także wiele bardzo skrajnych postaw – od heroizmu i ryzykowania własnym życiem dla ratowania innych, po strach czy indolencję hinduskich służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne. Wieczór 26 listopada 2008. Tętniącym życiem Mumbajem wstrząsa seria zamachów bombowych. Islamscy terroryści, siejąc chaos i zniszczenie, wdzierają się z bronią do najważniejszych budynków miasta, w tym ekskluzywnego hotelu Taj Mahal. Ponad tysiąc gości i pracowników hotelu zostaje uwięzionych w wielopiętrowym

labiryncie, w którym za każdym rogiem czai się śmierć. David (Armie Hammer) i Zahra (Nazanin Boniadi) zrobią wszystko, by ochronić swoje nowo narodzone dziecko. Szef hotelowej kuchni Hemant (Anupam Kher) gotów jest zaryzykować życie, aby uratować swoich gości. Rozpoczyna się walka o przetrwanie...

DRAMAT HISTORYCZNY WTOREK POLSAT 20:35

Królowa wojownik

Zainspirowane prawdziwymi wydarzeniami widowisko rozgrywane się w jednym z najważniejszych państw w Afryce, na zachodzie tego kontynentu w XIX wieku – w królestwie Dahomej (terytorium obecnego Beninu). To pełna akcji opowieść o elitarnej, kobiecej jednostce wojskowej o nazwie Agojie. Te doskonale wyszkolone wojowniczki były zdeterminowane, by bronić swojego afrykańskiego królestwa, z umiejętnościami i zaciekłością niespotykaną dotąd na świecie. Były łowczyniami niewolników dla swojego króla, władcy absolutnego, i jego osobistymi niewolnicami. Główną bohaterką filmu w reżyserii Giny Prince-Bythewood jest generał Nanisca (znakomita kreacja zdobywczyni Oscara Violi Davis). Gdy wojska wrogo nastawionego imperium Oyo najeżdżają wioski należące do Dahomeju, wojna wydaje się nieunikniona. Generał Nanisca podejmuje działania, by uzupełnić braki w armii. Do Agojie trafia młodziutka Nawi (Thuso

wrogo nastawionego imperium Oyo najeżdżają wioski należące do Dahomeju, wojna wydaje się nieunikniona. Generał Nanisca podejmuje działania, by uzupełnić braki w armii. Do Agojie trafia młodziutka Nawi (Thuso

Mbedu, gwiazda „Kolei podziemnej”), osierocona przy narodzinach i wychowywana przez opiekuna, który siłą chce ją wydać za mąż. Jej porywczosć początkowo irytuje Naniscę. Z czasem ich relacja się zmienia.

SPEKTAKL PONIEDZIAŁEK TVP 120:30

Matka Joanna od Aniołów

Współczesne odczytanie tekstu Jarosława Iwaszkiewicza. Twórcy przyglądają się światu, w którym ciało zostało wrznięte w normy kultury, poddane rygorowi tradycji i społecznym oczekiwaniom. Spektakl zaprasza do odkrywania tajemnic Ludynia oraz do zabawy konwencją i gatunkiem.

KOMEDIA NIEDZIELA POLSAT 20:00

Misie

Komedia w reżyserii Mariusza Malca to opowieść o współczesnych mężczyznach, którzy nie są gotowi na poważny związek. Tytułowe Misie to mężczyźni narcystyczni, życiowo pogubieni, nieprzystosowani do życia w parze. Tych wiecznych chłopców biorą na celownik cztery bohaterki filmu, próbując przy okazji odkryć, czy prawdziwi mężczyźni to już tylko legenda.

PONIEDZIAŁEK 17 Listopada

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Studio Raban 8.00 Serwis Info 8.20 Okrasa łamie przepisy 9.00 Ranczo (10) 10.05 Komisarz Alex (26) 11.00 Ojciec Mateusz (416) 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes, Agropogoda 12.40 Magazyn rolniczy 12.55 Planeta Ziemia III 14.00 Wichrowe wzgórze (298) – serial obyczaj. Turcja 2024

15.00 Serwis Info – magazyn 15.15 Reporterzy – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (750) 17.00 Teleexpress 17.30 Jaka to melodia? 18.10 Klan (4597) – telenowela Polska 18.45 Akacyjowa 38 (748) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.25 Studio eliminacji MŚ strefy UEFA 20.35 (L) Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Świata strefy UEFA: Malta – Polska 23.15 List biskupów – film dokumentalny Polska 2015 Rok 1965 był szczególny dla relacji polsko – niemieckich. Podczas Soboru Watykańskiego II polscy biskupi skierowali odezwę do narodu niemieckiego, deklarując udzielenie przebaczenia za zaszłości historyczne i prosząc o to samo.

0.00 Balans bieli 0.55 Wykrywacz kłamstw 1.20 Zimna wojna – dramat Pol-ska/W. Bryt./Fr. 2018

TVP 2

5.35 M jak miłość (1635) 6.25 Rodzina (nie od) święta – program religijny 6.55 Barwy szczęścia (3257) 7.30 Pytanie na śniadanie 11.50 Okrasa łamie przepisy 12.30 Koło fortuny – teleturniej 13.15 Miłość i nadzieja (330) – serial obyczaj. Turcja 14.05 Va banque – teleturniej 14.35 Na sygnale (784) – serial obyczaj. Polska 2025

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (272) – telenowela Hiszpania 16.00 Koło fortuny – teleturniej 16.35 Familiada – teleturniej 17.20 Miłość i nadzieja (331) – serial obyczaj. Turcja 18.15 Va banque – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu – teleturniej 19.25 Barwy szczęścia (3257) – serial Polska 19.55 Domowe patenty – felieton 20.05 Barwy szczęścia (3258) – serial Polska 20.40 Kulisy „M jak miłość” 20.55 M jak miłość (1889) – serial Polska 21.55 Na sygnale (785, 786) – serial obyczaj. Polska 22.55 W cieniu śmierci (12) Karppi i Nurmi dochodzą do wniosku, że mordercą Anny może być ktoś, kogo do tej pory w ogóle nie brali pod uwagę. 23.55 Poznajmy się jeszcze raz – komediodramat Francja/Belgia 2019 Reż. Nicolas Bedos 2.00 Stulecie Winnych (45)

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy 6.00 Nowy dzień – magazyn 8.30 Małanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny 9.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny 11.30 Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 14.40 Dlaczego ja? (1506) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2025

15.50 Wydarzenia 16.15 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.30 Na ratunek 112 (1106) 17.00 Gliniarze (1142) – serial fab. -dok. Polska 18.00 Pierwsza miłość (4095) – serial Polska 18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.55 Milionerzy – teleturniej 20.35 Pretty Woman – komedia romantyczna USA 1990 Reż. Garry Marshall, wyk. Julia Roberts, Richard Gere, Ralph Bellamy Historia współczesnego Kopciuszka: prostytutka z Los Angeles Vivian Ward zostaje wynajęta przez Edwarda Lewisa, bogatego biznesmena. Siedem dni wystarczy, by Vivian i Edwarda połączyło coś więcej... 23.05 Pitbull. Niebezpieczne kobiety – film sensacyjny Polska 2016 Reż. Patryk Vega, wyk. Alicja Bachleda-Curuś, Maja Ostaszewska, Joanna Kulig 2.00 Szalony lot – film sensacyjny W. Bryt./Rumunia/USA 2007

TVN

5.00 Jak to jest zrobione? 5.40 Uwaga! 5.55 Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny 6.50 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Vintuna”, Warszawa 7.45 Dzień Dobry TVN 11.40 Kuchenne rewolucje: Wisła 13.55 The Floor – teleturniej Polska 14.35 Ukryta prawda (1511, 1743) – serial fabularno-dokumentalny Polska 16.50 Szpital św. Anny (5) – serial obyczaj. Polska Kasia chce porozmawiać z córką w sprawie jej chłopaka. Ekipa pogotowia zabezpiecza trasę biegu. Jednym z pacjentów Marty i Tomka jest biegacz, który doznaje wstrząsu anafilaktycznego. 17.55 Detektywi (261) – serial fabularno-dokumentalny 19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.10 Doradca smaku 20.15 Na Wspólnej (4117) – serial Polska 20.55 The Floor – teleturniej 21.35 25 lat niewinności. Sprawa Tomka Komendy – dramat obyczaj. Polska 2020 Reż. Jan Holoubek, wyk. Piotr Trojan, Agata Kulesza, Dariusz Chojnacki 0.00 Dunkierka – dramat wojenny W. Bryt./USA/Francja/Holandia 2017 Reż. Christopher Nolan 2.20 Co za tydzień – magazyn 2.55 Morderczynie (5) – serial krym. Polska 2023 3.55 Szpital św. Anny (53) 4.55 Uwaga! – magazyn

TVN 7

6.25 Szkoła 8.20 Ukryta prawda 11.25 W-11 Wydział Śledczy 12.55 Detektywi 14.55 Szpital św. Anny (57) 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Sekrety życia – serial fabularno-dokumentalny 17.55 Zagadki losu 19.00 Ukryta prawda 20.00 *** Dziewczyna z pociągu – thriller USA/Indie 2016, reż. Tate Taylor, wyk. Emily Blunt, Haley Bennett 22.35 *** Seks w wielkim mieście – komedia rom. USA 2008, reż. Michael Patrick King, wyk. Sarah Jessica Parker, Kim Cattrall 1.25 Poukładani 2.00 Mówię Wam 3.00 SOS. Ekipy w akcji

8.20 Dobry tytuł 9.00 Dyrektorzy (5) 10.20 *** Dzieci niebios – dramat Iran 1997 12.20 Wielcy mistrzowie malarstwa 13.20 Wstęp wolny 13.40 Tamte lata, tamte dni 14.20 *** Bulwar Zachodzącego Słońca – dramat USA 1950 16.20 Dyrektorzy (6) 18.05 Tygodnik kulturalny 19.00 Muzyka w zabytkach 20.00 *** Nana – film hist. Indonezja 2022, reż. Kamila Andini, wyk. Hap-py Salma 21.50 Porozmawiajmy szczerze 22.30 *** Dwunastu gniewnych ludzi – dramat USA 1957 0.20 Łódź Kultury

TVP Kultura

8.20 Dobry tytuł 9.00 Dyrektorzy (5) 10.20 *** Dzieci niebios – dramat Iran 1997 12.20 Wielcy mistrzowie malarstwa 13.20 Wstęp wolny 13.40 Tamte lata, tamte dni 14.20 *** Bulwar Zachodzącego Słońca – dramat USA 1950 16.20 Dyrektorzy (6) 18.05 Tygodnik kulturalny 19.00 Muzyka w zabytkach 20.00 *** Nana – film hist. Indonezja 2022, reż. Kamila Andini, wyk. Hap-py Salma 21.50 Porozmawiajmy szczerze 22.30 *** Dwunastu gniewnych ludzi – dramat USA 1957 0.20 Łódź Kultury

TVP Sport

8.30 Piłka nożna: Liga hiszpańska kobiet: FC Barcelona Femení – Real Madryt 10.35 Koszykówka: Eliminacje Mistrzostw Europy kobiet: Mec w Sosnowcu: Polska – Rumunia 12.35 Piłka nożna: Eliminacje MŚ strefy UEFA: Włochy – Norwegia 14.50 Lumbard. Życie pod zastaw (946, 947) 20.00 *** Lwie serce – film sens. USA 1990 22.05 *** Quest – film sens. USA/Kan. 1996 23.50 *** Immortals. Bogowie i herosi – film przyg. USA/W. Bryt./Kan. 2011 1.50 Dzielnica strachu (427)

TV 4

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Policjantki i policjanci (188, 189) 10.55 Na ratunek 112 11.55 Trudne sprawy 14.55 Ktoś tu kłamie? 16.55 Policjantki i policjanci (1360) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19.00 Policjantki i policjanci (1361) 20.00 Uroczysko (201) 20.30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (980) 21.30 Sprawiedliwi. Trójmiasto (97) – serial krym. Polska 22.40 *** Plan bez skazy – film sens. W. Bryt./Luksemburg 2007 0.55 Love Island. Wyspa miłości 1.55 Hardkorowy lombard

8.15 Wiesz to też Polska 9.20 Mateczniki polskości 9.30 Moja katolicka rodzina 10.00 Informacje 10.15 Rozmowy niedokończone 11.30 Warto być ojcem 12.20 Oredzie na trudne czasy 13.30 Msza święta 14.30 My trzymamy z Bogiem 15.25 Z Małej Cerkwicy do... 16.10 Sanktuarium polskie 16.30 Porady bonifratrów 17.00 Świadkowie 17.30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Z wędką nad wodę... 22.30 Obys był zimny albo gorący

TV Trwam

8.15 Wiesz to też Polska 9.20 Mateczniki polskości 9.30 Moja katolicka rodzina 10.00 Informacje 10.15 Rozmowy niedokończone 11.30 Warto być ojcem 12.20 Oredzie na trudne czasy 13.30 Msza święta 14.30 My trzymamy z Bogiem 15.25 Z Małej Cerkwicy do... 16.10 Sanktuarium polskie 16.30 Porady bonifratrów 17.00 Świadkowie 17.30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Z wędką nad wodę... 22.30 Obys był zimny albo gorący

TV Puls

6.00 Nash Bridges (12, 13) 8.00 Kobra – oddział specjalny (7) 9.00 Unforgettable: Zapisane w pamięci (31) 10.00 Zbuntowany anioł (175, 176) 11.55 Wspaniałe stulecie (30, 31) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (648, 649) 15.50 Ranczo (19, 20) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (946, 947) 20.00 *** Lwie serce – film sens. USA 1990 22.05 *** Quest – film sens. USA/Kan. 1996 23.50 *** Immortals. Bogowie i herosi – film przyg. USA/W. Bryt./Kan. 2011 1.50 Dzielnica strachu (427)

CZWARTEK 20 Listopada

DVB-T TVP1 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Dobre historie 8.00 Serwis Info 8.20 Zaraz wracam (41) 9.00 Ranczo (13) 10.00 Komisarz Alex (29) 11.00 Ojciec Mateusz (419) – serial krym. 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes, Agropogoda 12.40 To się opłaca 12.55 Królestwo mokradeł 14.00 Wichrowe wzgórze (301) – serial obyczaj. 15.00 Serwis Info – magazyn 15.15 Reporterzy – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (753) – serial obyczaj. Turcja 17.00 Telexpress 17.30 Jaka to melodia? 18.10 Klan (4600) 18.45 Akacyjowa 38 (751) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Zaraz wracam (42) – serial obyczaj. Polska 21.10 Ojciec Mateusz (436) Do miasta przybywa słynna psycholożka, która spotyka się z bratem, duchownym. Ich konflikt eskaluje po nieudanym spotkaniu, a wkrótce kobieta staje się ofiarą próby zabójstwa. 22.10 Sprawa dla reportera 23.10 Ta, którą kocham – film dokumentalny Polska 2023 Daria ucieka przed piekłem dzieciństwa, które zgutowała jej matka alkoholiczka. Zaniebdywana i samotna, często głodowała. Szczęście odnalazła w nowym życiu w Meksyku. 0.50 Wykrywacz kłamstw	DVB-T TVP 2 5.30 M jak miłość (1638) 6.25 Operacja zdrowie – magazyn 6.55 Barwy szczęścia (3260) 7.30 Pytanie na śniadanie – magazyn 11.45 Podróż po jeden uśmiech – serial dok. 12.30 Koło fortuny – teleturniej 13.15 Miłość i nadzieja (333) – serial obyczaj. Turcja 14.05 Va banque – teleturniej 14.35 Na sygnale (787) – serial obyczaj. Polska 2025 15.05 La Promesa – pałac tajemnic (275) – telenowela 16.00 Koło fortuny – teleturniej 16.35 Familiada – teleturniej 17.20 Miłość i nadzieja (334) Siła twarodo traktuje Bahar. Cihan obnaża kłamstwo Tahira. Kuzey próbuje pogodzić Bulenta i Feraye. Bahar obmyśla kolejny plan, by ratować skórę. 18.15 Va banque – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (3260) 19.55 Domowe patenty 20.05 Barwy szczęścia (3261) – serial Polska 20.45 Ku'damm 59 (6) – serial obyczaj. Niemcy 21.50 Morderstwa w Cantal *** – dramat krym. Francja 2023 Reż. Sandrine Cohen, wyk. Jean Fornerod, Alexandre Varga, Josephine Jobert Nad jeziorem znaleziono ciało restauratora. Gdy ginie kolejna osoba, detektywi łączą sprawę zabójstwa sprzed kilku miesięcy. 23.40 Rodzinka.pl (302) 0.20 Skandal w hrabstwie Yuba *** – komedia kryminalna W. Bryt./USA 2021	DVB-T Polsat 5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy 6.00 Nowy dzień – magazyn 8.30 Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny 9.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2020 11.30 Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 14.40 Dlaczego ja? (1509) – serial fabularno-dokumentalny Polska 15.50 Wydarzenia 16.15 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.30 Na ratunek 112 (1109) Jerzy dowiaduje się, że żona zdradza go ze swoim szefem. Mężczyzna chce jednak zawałczyć o małżeństwo. 17.00 Gliniarze (1145) Krystian i Natalia prowadzą sprawę zaginięcia 8-letniej dziewczynki, której ojciec groził jej porwaniem. Znaleziono jednak jego zwłoki, a uprowadzenie było dobrze zaplanowane przez kogoś innego. 18.00 Pierwsza miłość (4098) – serial Polska 18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.55 Milionerzy – teleturniej 20.30 Nasz nowy dom – reality show 21.40 Przyjaciółki (313) – serial obyczaj. Polska 22.55 Pokaż, kotku, co masz *** w środku – komedia Polska 2011 Reż. Sławomir Kryński, wyk. Jacek Borusiński, Krzysztof Stelmazyk, Iwona Wszółkówna	DVB-T TVN 5.00 Jak to jest zrobione? 5.40 Uwaga! 5.55 Ukryta prawda 6.50 Kuchenne rewolucje: „Karczma u soltysa”, Duszniki Zdrój – reality show 7.45 Dzień Dobry TVN 11.40 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Pirat”, Olsztyn 13.55 The Floor – teleturniej Polska 14.35 Ukryta prawda (1514, 1746) – serial fabularno-dokumentalny Polska 16.50 Szpital św. Anny (8) – serial obyczaj. Polska 17.55 Detektywi (264) – serial fabularno-dokumentalny 19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.10 Doradca smaku 20.15 Na Wspólnej (4120) – serial Polska 20.55 The Floor – teleturniej 21.35 Kuchenne rewolucje – reality show 22.45 Złe mamuśki 2: Jak prze-trwać święta – komedia USA/Chiny 2017 Reż. Jon Lucas, Scott Moore, wyk. Mila Kunis, Kristen Bell, Kathryn Hahn Przebojowe mamuśki nie zamierzają poddać się presji świąt i poświęcać długich godzin na sprzątanie. Niestety, okazuje się, że w odwiedzinach przyjadą ich konserwatywne i niezwykle surowe matki. 0.50 8-bitowe Święta – komedia *** USA/Kanada 2021 Reż. Michael Dowse 2.55 Szpital św. Anny (54) 3.55 Uwaga! – magazyn 4.10 Nauka jazdy	DVB-T TVN 7 6.25 Szkoła 8.20 Ukryta prawda 11.25 W-11 Wydział Śledczy 12.55 Detektywi 14.55 Szpital św. Anny (60) 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Sekrety życia 17.55 Zagadki losu 19.00 Ukryta prawda 20.00 *** Bękarty – komedia USA 2017, reż. Lawrence Sher, wyk. Owen Wilson, 22.25 *** Wakacje w krzywym zwierciadle – komedia USA 1983, reż. Harold Ramis, wyk. Chevy Chase, Beverly D'Angelo 0.35 *** Dziewczyna z pociągu – thriller USA/Indie 2016, reż. Tate Taylor, wyk. Emily Blunt 2.55 SOS. Ekipy w akcji	DVB-T TV 4 6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Policjantki i policjanci (194, 195) 10.55 Na ratunek 112 11.55 Trudne sprawy 14.55 Ktoś tu kłamie? 16.55 Policjantki i policjanci (1363) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show 19.00 Policjantki i policjanci (1364) 20.00 Uroczysko (204) 20.30 Sprawiedliwi – wydzielone kryminalny (983) – serial krym. Polska 21.30 Sprawiedliwi. Trójiasto (100) – serial krym. Polska 22.40 *** Duch – horror USA 1982, reż. Tobe Hooper, wyk. Craig T. Nelson
DVB-T TVP Kultura 9.00 Przedwiośnie (2) 10.15 *** Niech żyje taniec – kom. USA 1950 12.15 Reżyserzy 13.15 Kolekcja 13.30 Studio Kultura – niedziela z. 14.30 *** Około północy – dr. Polska 1983 15.15 *** Powrót muszkietierów – film przyg. W. Bryt./Fr./Hiszp. 1989 17.10 Przedwiośnie (3) 18.10 Wydarzenie aktualne 18.40 Wstęp wolny 18.55 Stefana Żeromskiego dusza rozdarta 20.00 Hala odlotów 21.05 *** Mała mama – dr. Fr. 2021 22.30 Dzień z życia artysty 23.10 *** Przedwiośnie – dr. Pol./Fr. 2001	DVB-T TV Trwam 11.35 Przyroda i ludzie 12.20 Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy 13.05 Mateczniki polskości 13.30 Msza święta 14.35 Przywrócenie do życia 15.00 Po stronie prawdy 16.10 Z wędką nad wodę... 16.35 Sól Ziemi 17.30 Odpowiedzialni za Kościół 18.15 Rozmowy niedokończone 19.30 Każdy maluch to potrafi 19.45 Modlitwa z udziałem dzieci 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Głos serca (131) 23.05 Z niebem w sercu	DVB-T TV Puls 6.00 Nash Bridges (15, 16) 8.00 Kobra – oddział specjalny (10) 9.00 Unforgettable: Zapisane w pamięci (34) 10.00 Zbuntowany anioł (181, 182) 11.55 Wspaniałe stulecie (33, 34) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (654, 655) 15.50 Ranczo (9, 10) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (949, 950) 20.00 *** Co ty wiesz o swoim dziadku? – komedia USA/W. Bryt. 2016 22.05 *** Last Vegas – komedia USA 2013 0.05 *** Dom pogodnej starości – komedia Fr./Szwajc. 2022			

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

PIĄTEK 21 Listopada

DVB-T TVP 1 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Agape blisko Ciebie 8.00 Serwis Info 8.20 Okrasa łamie przepisy 9.00 Ranczo (14) 10.05 Komisarz Alex (30) 11.00 Ojciec Mateusz (420) 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes, Agropogoda 12.35 Magazyn rolniczy 12.50 Królestwo mokradeł 14.00 Wichrowe wzgórze (302) – serial obyczaj. Turcja 2024 15.00 Serwis Info – magazyn 15.15 Reporterzy – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (754) – serial obyczaj. Turcja 17.00 Telexpress 17.30 Jaka to melodia? 18.10 Klan (4601) 18.45 Akacyjowa 38 (752) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Zaraz wracam (43) – serial obyczaj. Polska 21.10 Komisarz Alex (302) Z pozoru zwykła stłuczka drogowa staje się początkiem zagadki kryminalnej. W jednym z aut policja znajduje ciało zamordowanego kominiarza. Kierowca ucieka z miejsca zdarzenia. 22.10 Białe potok *** – komedia Polska 2020 Reż. Michał Grzybowski, wyk. Marcin Dorociński, Julia Wysznińska 23.40 Czarna śmierć (2) – serial sensacyjny Polska 0.35 Wykrywacz kłamstw 1.00 Replikant – film sensacyjny *** USA 2001	DVB-T TVP 2 5.35 M jak miłość (1639) 6.25 Anna Dymna – spotkamy się 6.55 Barwy szczęścia (3261) 7.30 Pytanie na śniadanie 11.50 Jedzenie ma znaczenie, nauka na talerzu 12.30 Koło fortuny – teleturniej 13.15 Miłość i nadzieja (334) – serial obyczaj. Turcja 14.00 Va banque – teleturniej 14.35 Na sygnale (788) – serial obyczaj. Polska 15.05 La Promesa – pałac tajemnic (276) – telenowela 16.00 Koło fortuny – teleturniej 16.35 Familiada – teleturniej 17.20 Miłość i nadzieja (335) Melis próbuje pogodzić Feraye z Bulentem. Bahar niby godzi się na rozwód, ale wpada na diaboliczny pomysł. Tahir przetrzymuje Zaynep. Kuzey znajduje w kuchni nieprzytomną Siłę. 18.15 Va banque – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu – teleturniej 19.25 Barwy szczęścia (3261) – serial Polska 19.55 Domowe patenty 20.05 Barwy szczęścia (3262) – serial Polska 20.45 Postaw na milion – teleturniej 21.45 Tak to leciało! – teleturniej 22.45 To jest grane – program muzyczny 23.25 Tylko dla twoich oczu *** – film sensacyjny W. Bryt./USA 1981 Reż. John Glen, wyk. Roger Moore, Carole Bouquet, Topol 1.40 Moja super eksdziewczyna *** – film sf USA 2006	DVB-T Polsat 6.00 Nowy dzień – magazyn 8.00 Halo tu Polsat – magazyn 11.30 Gliniarze: Napad/ Śmieciowa trumna/ Zniszczyć Psa – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz, Natalia Brudniak 14.40 Dlaczego ja? (1510): Zaufanie – serial fabularno-dokumentalny Polska 2025 15.50 Wydarzenia 16.15 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.30 Na ratunek 112 (1110) 17.00 Gliniarze (1146) 18.00 Pierwsza miłość (4099) – serial Polska 18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 20.00 Kiler-ów 2-óch – komedia *** kryminalna Polska 1999 Reż. Juliusz Machulski, wyk. Cezary Pazura, Janusz Rewiński, Jan Engler 22.40 Łowca i Królowa Lodu – *** film fantasy USA/Chiny 2016 Reż. Cedric Nicolas-Troyan, wyk. Chris Hemsworth, Charlize Theron, Emily Blunt Nim Ravenne przeraziła rozkwitającą urodą Śnieżki i postępujące widmo utarty władzy, królowa przygląda się jak jej siostra – Freya, po bolesnej zdradzie, która złamała jej serce, opuszcza Królestwo. Między dwiema królowymi rozpoczyna się wojna o dominację. 1.00 Warcraft: Początek – film *** fantasy USA/Chiny/Kanada/ Japonia 2016 3.40 Kabaretowa Ekstraklasa	DVB-T TVN 5.15 Kto was tak urządził? 5.40 Uwaga! 5.55 Ukryta prawda 6.50 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Lawendowy dom”, Czeladź – reality show Polska 2017 7.45 Dzień Dobry TVN 11.40 Kuchenne rewolucje 13.55 The Floor – teleturniej Polska 14.35 Ukryta prawda (1515, 1747) – serial fabularno-dokumentalny Polska 16.50 Szpital św. Anny (9) – serial obyczaj. Polska 17.55 Detektywi (265) 19.00 Fakty 19.35 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 19.50 Uwaga! – magazyn 20.00 Akademia pana Kleksa *** – film Polska 2023 Reż. Maciej Kawulski, wyk. Tomasz Kot, Antonina Litwiński, Piotr Fronczewski 22.55 Jestem legendą – film sf *** USA/W. Bryt. 2007 Reż. Francis Lawrence, wyk. Will Smith, Alice Braga, Charlie Tahan Epidemia dziesiętkowała ludzkość, a nieszczęślików, którzy ją przeżyli, przemieniła w spragnione krwi potwory. Naukowiec Robert Neville, z niewiadomego powodu odporny na działanie wirusa, jest ostatnim żyjącym człowiekiem w Nowym Jorku. I tym, który musi znaleźć nań lekarstwo. 0.55 Kuba Wojewódzki 2.10 Kuchenne rewolucje 3.10 Skazana (2) 4.05 Uwaga! – magazyn	DVB-T TVN 7 6.25 Szkoła 8.20 Ukryta prawda 11.25 W-11 Wydział Śledczy 12.55 Detektywi 14.55 Szpital św. Anny (61) 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Sekrety życia 17.55 Zagadki losu 19.00 Ukryta prawda 20.00 *** Słodki listopad – melodramat USA 2001, reż. Pat O'Connor, wyk. Keanu Reeves 22.35 Ślub od pierwszego wejrzenia 23.35 *** Dwa tygodnie na miłość – komedia rom. USA/Australia 2002, reż. Marc Lawrence, wyk. Sandra Bullock 1.50 *** Ukryta gra – film sens. USA/Polska 2019 3.50 Osadzone. Blok F	DVB-T TV 4 6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Policjantki i policjanci (196, 197) 10.55 Na ratunek 112 11.55 Trudne sprawy 14.55 Ktoś tu kłamie? 16.55 Policjantki i policjanci (1364) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show 19.00 Policjantki i policjanci (1365) 20.00 Gwiazdy kabaretu – program rozrywkowy 22.05 *** Speed 2 – film sens. USA 1997, reż. Jan de Bont, wyk. Sandra Bullock 0.40 STOP Drogówka 1.40 Love Island. Wyspa miłości 2.40 Interwencja 3.00 Śmierć na 1000 sposobów	DVB-T TV Trwam 13.30 Msza św. 14.30 Drzwi do lasu 15.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia 15.20 Mocni w wierze 16.10 Natura obiektywnie 16.40 Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy 17.00 Człowiek nie może być jak Bóg – rozmowa z J. Em. Ks. Kard. G. Müllerem 17.30 łączy nas historia 18.15 Westerplatte bratych 19.00 Warto zauważyć... 19.30 Modlitwy 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Prawo do Polski – Śląsk Cieszyński	DVB-T TV Puls 6.00 Nash Bridges (16, 17) 8.00 Kobra – oddział specjalny (11) 9.00 Unforgettable: Zapisane w pamięci (35) 10.00 Zbuntowany anioł (183, 184) 11.55 Wspaniałe stulecie (34, 35) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (656, 657) 15.50 Ranczo (10, 11) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (950, 951) – serial obyczaj. Polska 20.00 *** Momentum – thriller USA/RPA 2015 22.00 *** Angielska robota – film sens. W. Bryt./USA/Australia 2008 0.10 *** Po prostu walcz II – film USA 2011
--	--	---	--	--	---	--	--

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

CO Z PIENIĘDZMI PO NASZEJ ŚMIERCI?

Myślenie o śmierci nie jest łatwe. Jednak warto zawczasu zadbać o to, aby po naszym odejściu bliscy nie mieli problemów formalnych i finansowych. Koniecznie przeczytaj nasz poradnik!

Agnieszka Domka-Rybka

Liczyby nie kłamią, a świadczą, jak bardzo chcemy uniknąć tematu, że nasze życie kiedyś się skończy. Tylko co 10. Polak sporządził testament. Ba, połowa z tych osób nie ma nawet takiej potrzeby, a prawie 40 proc. wychodzi z założenia, że ma jeszcze czas... Zaledwie co czwarta złożyła w banku dyspozycję wypłaty pieniędzy z konta na wypadek śmierci. Co to może oznaczać? Duże kłopoty dla bliskich, gdy odejdziemy z tego świata. Okrutna, ale prawda.

Jakie to są problemy, przekonała się np. pani Dominika, która od 15 lat mieszka i pracuje w Wielkiej Brytanii: - W Polsce zmarł mój tata, nagle, nie miał 60 lat. Rodzice byli po rozwodzie, więc na mnie spadły wszelkie formalności. Wsiadłam w samolot i przyleciałam zorganizować pogrzeb. Poszłam do banku z aktem zgonu, ale pani w okienku stwierdziła, że nie może mi wypłacić pieniędzy, które tata miał na koncie i nawet nie podała mi kwoty jego oszczędności. Tata nikogo do niczego nie upoważnił i nie zostawił testamentu. Długo trwało, zanim dostałam pieniądze, dopiero po postępowaniu spadkowym. Za pogrzeb zapłaciłam sama, zasiłek nie wystarczył.

Zadbaj o spadek

Tych kłopotów można było uniknąć, gdyby ojciec pani Dominiki zadbał za życia o swoje sprawy finansowe na wypadek śmierci. W tej konkretnej sytuacji, w której ona się znalazła (i wiele innych osób), warto rozpocząć od sprawdzenia, czy zmarły posiadał konta i gdzie.

- Można to zrobić, składając wniosek w dowolnym banku o dostęp do Centralnej Informacji o Rachunkach Bankowych - podpowiada Paweł Majtkowski, analityk eToro. - Otrzymamy wykaz instytucji, w których znajdowały się konta, lokaty lub rachunki wspólne. Jeżeli istnieje podejrzenie, że zmarły inwestował na giełdzie, warto wysłać pytania do domów maklerskich lub platform inwestycyjnych. Należy także sprawdzić Ubezpiecze-

niowy Fundusz Gwarancyjny, który prowadzi rejestr polis na życie. W przypadku nieruchomości pomoże elektroniczna wersja ksiąg wieczystych. Nie wolno też zapominać, że dziedziczeniu podlegają częściowo pieniądze zgromadzone w ZUS, PPK czy dawnym OFE, więc i tam należy zwrócić się o informacje.

To warto zrobić za życia

Radzi naszym Czytelnikom Związek Banków Polskich:

- **Lista rachunków i zobowiązań.** Zrób spis wszystkich swoich kont bankowych, lokat, kart, kredytów, pożyczek i polis ubezpieczeniowych.

Do listy możesz dodać numery rachunków oraz nazwy banków, ale nigdy nie zapisuj loginów, haseł ani PIN-ów!

Tę listę przechowuj w bezpiecznym miejscu, np. w kopercie w domu lub u zaufanego notariusza.

Regularnie aktualizuj dane (np. raz w roku).

Nie zostawiaj informacji umożliwiających logowanie - to niebezpieczne i ryzykowne.

- **Zapis bankowy.** To dyspozycja wkładem na wypadek śmierci. Każdy posiadacz konta lub lokaty może bezpłatnie złożyć w banku zapis bankowy, czyli dyspozycję wypłaty pieniędzy na wypadek śmierci.

W dyspozycji wskazujesz osoby, które otrzymają pieniądze po twojej śmierci, a mogą mogą to być tylko: małżonek/małżonka oraz dzieci, wnuki, prawnuki (zstępni), a także rodzice, dziadkowie, pradiadkowie (wstępni) albo rodzeństwo zmarłego.

Limit wypłaty z takiej dyspozycji to obecnie ok. 175 000 zł (20-krotność przeciętnego wynagrodzenia na miesiąc poprzedzający datę śmierci). Dotyczy wszystkich banków. Zasada ma na celu ochronę spadkobierców, żeby nie omijać przepisów o postępowaniu spadkowym i nie rozdysponować wszystkich pieniędzy. Pieniądze wypłacane z zapisu nie wchodzi do spadku, więc bliscy mogą je otrzymać szybciej, tzn. bez czekania na zakończenie postępowania spadkowego.

Wiele osób zupełnie nie zdaje sobie sprawy, jakie konsekwencje dla bliskich może mieć brak uregulowania za życia swoich spraw finansowych i spadkowych.

Dyspozycję możesz w każdej chwili zmienić lub odwołać. Jednak warto zaznaczyć, że tutaj działa zasada: późniejsze dyspozycje mają pierwszeństwo. Czyli, jeżeli na przykład kiedyś ustanowiliśmy zapis na rzecz osoby A i zmieniliśmy na rzecz osoby B, a kwota przekroczyła wartość pieniędzy zgromadzonych na koncie, to osoba, na rzecz której później został ustanowiony zapis, będzie otrzymywała wypłaty jako pierwsza.

- **Pełnomocnik do konta.** Możesz nadać zaufanej osobie pełnomocnictwo do swojego konta - pozwoli jej wykonywać operacje finansowe.

Pełnomocnictwo traci ważność w chwili śmierci, ale może pomóc w codziennych sprawach w czasie choroby.

Zakres uprawnień można ograniczyć (np. tylko do wpłat i wypłat gotówki). Możesz nadać zaufanej osobie pełnomocnictwo do swojego konta - pozwoli jej wykonywać operacje finansowe.

- **Wspólne konto z małżonkiem** (lub innym bliskim, np. dzieckiem).

Jeśli macie wspólny rachunek, sprawdźcie w banku, co stanie się po śmierci jednego z was. Upewnij się, czy małżonek jest współposiadaczem konta, a nie tylko pełnomocnikiem. W większości banków rachunek wspólny zostaje przekształcony

w indywidualny i wtedy współmałżonek ma pełen dostęp do pieniędzy.

W innych bankach rachunek może być zamknięty, a finanse zablokowane do czasu zakończenia postępowania spadkowego. Jeżeli macie wspólność majątkową, połowa środków zostanie przekazana żyjącemu małżonkowi, a reszta zostanie zablokowana i wejdzie do spadku. Warto poprosić bank o wyjaśnienie zasad obowiązujących w takiej sytuacji na podstawie umowy i regulaminów.

- **Gdzie są rachunki.** Możesz poinformować bliskich, w jakich bankach masz konta - bez przekazywania im danych logowania.

W razie śmierci spadkobiercy będą mogli uzyskać zbiorczą informację o rachunkach z Centralnej Informacji o Rachunkach Bankowych. CIR pozwala sprawdzić, w jakich bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (SKOK-ach) prowadzono twoje rachunki (szczegóły: <https://www.kir.pl/nasza-oferta/klient-indywidualny/centrum-wymiany-informacji/centralna-informacja>).

Spadkobierca musi okazać w banku prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku lub zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia oraz wykazać, że jest spadkobiercą wskazanym w tym doku-

mencie, np. w oparciu o dowód osobisty.

- **Kredyty i karty.** Jeśli masz kredyt, zapytaj bank, czy jest on objęty ubezpieczeniem na wypadek śmierci i jakie są warunki polisy - wówczas zobowiązanie może zostać spłacone przez ubezpieczyciela.

Możesz też poinformować współkredytobiorców o szczegółach umowy, by w razie potrzeby wiedzieli, co robić.

Pamiętaj, że po śmierci kredytobiorcy dług przechodzi na spadkobierców, ale tylko do wartości majątku, który dziedziczą.

- **Tzw. „Koperta bezpieczeństwa”.** W niej możesz umieścić listę banków, ubezpieczeń i inwestycji, kopie umów i polis, dane kontaktowe do notariusza lub prawnika, informacje o osobach, które mają być powiadomione po twojej śmierci. Kopertę przechowuj w miejscu znanym bliskim lub u notariusza.

W kopercie nie trzymaj loginów, haseł czy PIN-ów!

- **Testament.** To najpewniejszy sposób, by wskazać, kto i co po tobie dziedziczy. Pozwoli uniknąć sporów między spadkobiercami.

W testamencie możesz też wskazać, że złożyłeś zapis bankowy, by ułatwić jego realizację. Rozważ sporządzenie testamentu u notariusza, bo to jest

jego najbezpieczniejsza forma i może ułatwić dziedziczenie.

- **Stan konta i ewentualne długi.** Po śmierci posiadacza rachunku bank ma obowiązek zachowania tajemnicy bankowej - oznacza to, że nie może udzielać informacji o stanie konta ani o kredytach komukolwiek poza osobami uprawnionymi. Takimi osobami są spadkobiercy, którzy przedstawiają w banku tytuł prawny do spadku, czyli: notarialny akt poświadczenia dziedziczenia lub prawomocne postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku. Po przedstawieniu tych dokumentów, bank musi udzielić informacji o rachunkach, lokatach i zobowiązaniach zmarłego (np. kredytach, kartach kredytowych). Nie wystarczy sam akt zgonu czy dowód pokrewieństwa - konieczne jest formalne potwierdzenie dziedziczenia.

Jeśli spadkobiercy chcą poznać, czy zmarły pozostawił długi, mogą też: wystąpić do banków, w których przypuszczalnie miał zobowiązania lub skorzystać z Centralnej Informacji o Rachunkach Bankowych (CIR) - pozwala ona sprawdzić, w jakich instytucjach finansowych zmarły posiadał rachunki.

- **Jeśli nie złożono zapisu bankowego?** Środki na jego rachunkach wchodzi do masy spadkowej i podlegają ogólnym zasadom dziedziczenia. Wyjątki od tej zasady wynikają z art. 55 Prawa bankowego i dotyczą: zwrotu kosztów pogrzebu - bank może wypłacić pieniądze osobie, która udokumentuje poniesione wydatki (np. rachunkami z zakładu pogrzebowego). Jednak ta kwota nie może przekroczyć zwyczajowych kosztów pogrzebu. Dotyczą też zwrotu nienależnych świadczeń emerytalno-rentowych - bank ma obowiązek zwrócić do ZUS lub KRUS środki przelane po śmierci posiadacza rachunku. Pozostałe pieniądze są wypłacane spadkobiercom, którzy przedstawiają w banku dokumenty potwierdzające ich prawa (akt notarialny lub postanowienie sądu). Określają krąg spadkobierców, wysokość ich udziałów oraz podstawę dziedziczenia. Nie wskazują, jak podzielić składniki majątku, dlatego konieczne może być przeprowadzenie działu spadku. Jeżeli spadkobiercą jest jeden - bank po przedstawieniu dokumentów może wypłacić pieniądze. ©©

SPISANIE TESTAMENTU I ROZMOWA O FINANSACH OGRANICZY RYZYKO WYZWAŃ, Z KTÓRYMI RODZINA BĘDZIE MUSIAŁA ZMIERZYĆ SIĘ W PRZYSZŁOŚCI.

Jak zdobyć „jedynekę” w sanatorium na NFZ? Sprawdź, jak unikniesz kosztownych warunków na turnusie

Emil Hoff
emil.hoff@polskapress.pl

Pobyt w najlepszym nawet sanatorium może być całkiem zmarnowany, jeśli będziesz musiał mieszkać w wieloosobowym pokoju z łazienką w korytarzu.

Zero prywatności, wieczny hałas, trudne charaktery współlokatorów... dla wielu pacjentów to koszmar.

Na turnus w sanatorium często czekamy z utęsknieniem, ale warunki pobytu mogą być rozczarowujące. Większość pacjentów trafia do pokoi wieloosobowych, co nie każdemu odpowiada.

Pani Ewa wyraziła na Facebooku myśli wielu kuracjuszy:

-Pobyt w sanatorium to rehabilitacja, relaks, wypoczynek. Trzy tygodnie w pokoju z czterema lokatorkami i jedną łazienką to koszmar. Czy ktoś, kto to wymyślił, chciałby tak się rehabilitować?

Nic dziwnego, że pokój jednoosobowy w sanatorium w czasie turnusu na NFZ to rozwiązanie idealne i spełnienie marzeń. Tylko pomyśl, jaka to wygoda:

- Pełna prywatność. Masz przestrzeń tylko dla siebie, często z łazienką, balkonem, a nawet niedużą lodówką. Nie musisz się nikogo krępować, z nikim dzielić łazienki, z nikim ustalać, która półka w łódówce jest czyja itp.

- Cisza i spokój. Możesz naprawdę wypocząć. Nikt nie przerywa ci uzdrawiającego snu. Nikt obok nie gada, nie telefonuje, nie szeleści papierami. Nikogo nie trzeba zabawiać rozmowami.

„Jedynka” to marzenie każdego kuracjusza w sanatorium.

- Bezpieczeństwo. Nie jesteś narażony na kontakt z przypadkowymi ludźmi, którzy czasem nie wiedzą, jak się zachować, i nawet w sanatorium dopuszczają się skandalicznych zachowań, jak kradzieże i pobicia. Oczywiście możesz się udzielać towarzysko, ale na własnych warunkach i poza pokojem, w części wspólnej ośrodka.

Ale jak zdobyć pokój jednoosobowy w sanatorium? Nie jest to takie proste i nie każdemu przysługuje upragniona „jedynek”. Co powinienesz zrobić, by zwiększyć swoje szanse otrzymania pokoju jednoosobowego na cały turnus w sanatorium na NFZ? Sprawdź poniżej, co radzą doświadczeni pacjenci.

Tego nie możesz zaniedbać

Jeśli sam płacisz za swój pobyt w uzdrowisku, możesz po prostu wykupić sobie pokój jednoosobowy, ale to kosztowne.

W przypadku pacjentów skierowanych na turnusy opłacane przez NFZ, załatwienie sobie pokoju jednoosobowego wymaga kilku kroków.

Najlepiej złożyć wniosek o pokój jednoosobowy już na etapie załatwiania sobie skierowania do sanatorium. Lekarz może ci wypisać zalecenie zakwaterowania w „jedynce”, o ile spełniasz warunki.

Takie zalecenie bardzo zwiększa twoje szanse otrzymania upragnionego pokoju.

Kto z przyczyn zdrowotnych ma pierwszeństwo do za-

kwatowania w pokoju jednoosobowym?

- Osoby z protezami kończyn (by uniknąć skrupowania)
- Osoby z bezdechmem sennym (wymagają aparatury wytwarzającej hałas)
- Osoby ze stomią (wymagają częstych zabiegów higienicznych)
- Osoby ze stwierdzoną niepełnosprawnością.

Kiedy już otrzymasz od lekarza skierowanie do pokoju jednoosobowego ze względów zdrowotnych, zadzwoni do wybranego sanatorium i zarezerwuj sobie „jedynekę”. Niektóre sanatoria mają nawet formularze rezerwacji pokoi jednoosobowych do wypełnienia online na swoich stronach internetowych. Pamiętaj, by zawsze przy rezerwacji, czy to telefonicznej, czy przez internet, powoływać się na zalecenia lekarza.

Może się zdarzyć, że w wybrany przez ciebie sanatorium jest więcej chętnych na „jedynekę” ze wskazaniami medycznymi, niż dostępnych pokoi. Wtedy o przydziale decyduje kolejność zgłoszeń do recepcji danego ośrodka, dlatego tak ważne jest wcześnie skontaktowanie się z wybraną lecznicą.

Co zrobić, jeśli nie masz skierowania od lekarza, a chcesz dostać „jedynekę”?

Osoby niespełniające medycznych warunków otrzymania pokoju jednoosobowego w sanatorium na NFZ nadal

mają szansę na spełnienie marzenia o prywatności i wygodzie, choć mniejszą. Często trzeba w takim przypadku liczyć na szczęście, ale są też sposoby zwiększające szansę na sukces.

Możesz na przykład:

- Zadzwoń do sanatorium, by zarezerwować pokój, i w rozmowie z recepcją powołać się na kłopoty ze snem lub migreny.
- Wybrać na turnus duże sanatorium z dużą liczbą pokoi, także „jedynki”. Zawsze wtedy jest jakaś szansa, że w wybranym przez ciebie terminie będzie akurat wolny jeden z pokoi jednoosobowych.

Nie udało się zarezerwować „jedynki”? Mimo wszystko lepiej nie rezygnuj z turnusu z tego powodu. Najczęściej oznacza to utratę miejsca w kolejce i długie oczekiwanie na kolejną szansę na pobyt w sanatorium.

Pamiętaj, że „jedyneką” to najdroższa forma zakwaterowania w sanatorium w czasie turnusu na NFZ. Nie dopłaca się tylko do pokoi wieloosobowych bez węzła sanitarnego. Za takie z osobną łazienką trzeba już dorzucić parę groszy za dzień.

Jeszcze droższe są „dwójki” bez łazienki i z łazienką, a najdroższe właśnie „jedynki”. Obecnie za jeden dzień w pokoju jednoosobowym z łazienką poza sezonem (październik - kwiecień) płaci się 32,60 zł. Za cały trzytygodniowy turnus zapłacisz więc dodatkowo 685 zł. Pokój bez łazienki kosztuje mniej, 24,90 zł, czyli 523 zł za cały turnus. ©

REKLAMA

0011431792

OGŁOSZENIE O SPRZEDAŻY

1). Przedmiot sprzedaży: Prawo własności do działki ewidencyjnej nr 495/21, obręb 0019, położonej w Wałbrzychu, ul. Ludowa, o łącznej powierzchni 0,0410 ha, zabudowanej budynkiem usługowym o powierzchni 347,00 m², dla której Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, VII Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr SW1W/00051900/0. 2). Określenie upadłego: Justyna Wojnar, zam. 58-300 Wałbrzych, ul. Rejtana 8/3. 3). Określenie Sądu i sygnatury sprawy: Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, VI Wydział Gospodarczy, ul. Słowackiego 11, 58-300 Wałbrzych, sygn. akt SW1W/GUp/5/2024. 4). Podstawa zbycia: Postanowienie Sądu Rejonowego w Wałbrzychu, VI Wydział Gospodarczy, z dnia 24 lutego 2025 r., sygn. akt SW1W/GUp/5/2024. 5). Wartość oszacowania: 107.000,00 zł, numer postępowania na sprzedaż: IV, określenie ceny minimalnej: 74.900,00 zł. 6). Termin złożenia oferty i zapłaty wadium: 2 grudnia 2025 r. 7). Kwota wadium: 7.490,00 zł, oznaczenie rachunku bankowego do wpłaty wadium i pozostałej części ceny: Syndyk Michał Błaszczyński; numer rachunku bankowego: 78 1020 5242 0000 2602 0643 8305. 8). Termin rozpoznania ofert: 4 grudnia 2025 r., godz. 9:00, miejsce rozpoznania ofert: Kancelaria Syndyka, termin ewentualnej aukcji: 4 grudnia 2025 r., godz. 9:15, miejsce ewentualnej aukcji: Kancelaria Syndyka.

Pełne warunki sprzedaży oraz pozostałe informacje przekazywane są przez Syndyka masy upadłości Michała Błaszczyńskiego (kom. 662 373 882) lub Pełnomocnika Syndyka Edwarda Stolarczyka (kom. 695 663 414), mail: kancelaria@syndycy.eu. Można również skontaktować się z wyżej wymienionymi osobami celem umówienia na okazanie przedmiotu sprzedaży.

Śledź i polub profil syndycy.eu na facebook.com).

aby być na bieżąco ze wszystkimi postępowaniami na sprzedaż.

REKLAMA

0011431790

OGŁOSZENIE O SPRZEDAŻY

1) Przedmiot sprzedaży: Prawo własności do lokalu mieszkalnego, położonego w Wałbrzychu, ul. Rejtana 8, lokal nr 3, o łącznej powierzchni 101,20 m², składającego się z 3 pokoi, kuchni, łazienki, przedpokoju i spiżarni, dla której Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, VII Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr SW1W/00038662/2. 2) Określenie upadłego: Justyna Wojnar, zam. 58-300 Wałbrzych, ul. Rejtana 8/3. 3) Określenie Sądu i sygnatury sprawy: Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, VI Wydział Gospodarczy, ul. Słowackiego 11, 58-300 Wałbrzych, Sygn. Akt. SW1W/GUp/5/2024. 4) Podstawa zbycia: Postanowienie Sądu Rejonowego w Wałbrzychu, VI Wydział Gospodarczy z dnia 24 lutego 2025 r. Sygn. akt. SW1W/GUp/5/2024. 5) Wartość oszacowania: 394.000,00 zł, numer postępowania na sprzedaż: IV, określenie ceny minimalnej: 275.800,00 zł. 6) Termin złożenia oferty i zapłaty wadium: 2 grudnia 2025 r. 7) Kwota wadium: 27.580,00 zł, oznaczenie rachunku bankowego do wpłaty wadium i pozostałej części ceny: Syndyk Michał Błaszczyński; numer rachunku bankowego: 78 1020 5242 0000 2602 0643 8305. 8) Termin rozpoznania ofert: 4 grudnia 2025 r., godz. 9:30, miejsce rozpoznania ofert: Kancelaria Syndyka, termin ewentualnej aukcji: 4 grudnia 2025 r., godz. 9:45, miejsce ewentualnej aukcji: Kancelaria Syndyka.

Pełne warunki sprzedaży oraz pozostałe informacje przekazywane są przez Syndyka masy upadłości Michała Błaszczyńskiego (kom. 662 373 882) lub Pełnomocnika Syndyka Edwarda Stolarczyka (kom. 695 663 414), mail: kancelaria@syndycy.eu. Można również skontaktować się z wyżej wymienionymi osobami celem umówienia na okazanie przedmiotu sprzedaży.

Śledź i polub profil syndycy.eu na facebook.com), aby być na bieżąco ze wszystkimi postępowaniami na sprzedaż

AUTOREKLAMA

motofakty.pl

**Motoryzacja
na wysokich obrotach**

motofakty.pl

REKLAMA

0011431637

REKLAMA

0011431233

**Wójt Gminy
Czarny Bór
informuje,**

że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Czarnym Borze wywieszono ogłoszenie w sprawie zatwierdzenia wykazu nr 44/2025 nieruchomości przeznaczonej do dzierżawy w drodze bezprzetargowej, na okres 3 lat.

Kupię

**ciągniki,
przyczepy,
maszyny rolnicze.**

Tel. **535 135 507**

REKLAMA

0011244350

**ZŁOMOWANIE
POJAZDÓW
tel. 600 609 606**

Wszystkie formalności załatwiamy na miejscu
Płatność gotówką od ręki
Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem

Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

Krzyżówka panoramiczna

autor
oszczer-
czych
listów

np.
status
lub
statut

mate-
czka
powieść
Lema

strata
kraj
z
Ottawą

sprzęt
nar-
ciarza

znak
firmowy

chaos, zamęt
powieść
Emila Zoli

Perska
lub
Pucka

8

3

6

azja-
tycka
dwi-
kółka

rolka,
zwój

zawijane
ciasto

zwoly-
wana
przez
szefa

„...
na
rzece
Kwai”

przed
rzut-
nikiem

opaska
ucis-
kowa

4

10
kwintali

antonim
syba-
rytki

imię
Farrow,
aktorki

1

surowa
dla
wino-
wajcy

2

9

23

12

oświetla
poligon
podczas
ćwiczeń

7

muza
poezji
miłosnej

metal
o
symbolu
Sc

5

10

rasowy
mruczek

kobiety
wdziek

mało-
wana
w pio-
sence

gaz
palny

Umberto,
pisarz

uroczy-
sty prze-
marsz
wojska

9

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 10 utworzą rozwiązanie – dokończenie dowcipu z okienka.

Uśmiechnij się!

Babcia mówi do wnuczki:
– Musisz być grzeczna, bo jak pamiętasz, Czerwony Kapturek był niegrzeczny i zjadł go wilk.
– Tak, pamiętam – mówi wnuczka – ...

Krzyżówka A-Z

Každy odgadywany wyraz (w nawiasie liczba liter) zaczyna się literą poprzedzającą określenie. Miejsce wpisywania – do odgadnięcia. Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

- A) największy stan w USA (6).

B) miasto z Operą Śląską (5).

C) susz na podpałkę (6).

D) osobisty majątek, mienie (7).

E) jedna z rozgłośni radio-
wych (4,4).

F) oddział banku (5).

G) przebieralnia w teatrze (9).

H) ludowy taniec kubański (8).

I) bizantyjski obraz (5).

J) w portfelu Chińczyka (4).

K) czarodziejka z „Odysei”
Homera (5).

L) długi spis, rejestr (7).

Ł) narzędzie kopacza (6).

M) jednostka długości (4).

N) użyźnia glebę (5).

O) botaniczny lub zoologicz-
ny (5).

P) środkowa część koła (6).

Ż

A

- R) specyficzny rodzaj przed-
imka w języku niemieckim
(9).

S) suszy się na łące (5).

T) płynie przez stolicę Anglii
(6).

U) sejmowy akt prawny (6).

W) dzielnicy ... Szwajc (5).

Z) chroliwy majak (4).

Ż) pobory żołnierza (4).

Rozwiązania

Krzyżówka A-Z: herbatnik.
lek: Jack London; logograf: Dwa
ale pamięć życia spędzonego
gram: Odrzywniały krótkie życie.
Bałwany lubią być na falli; sztyro-
cie też; wirówka: Ucieczka z
Krzyżówka panoramiczna: I bab-

Krzyżówka z hasłem

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu od 1 do 21 utworzą rozwiązanie – myśl Kazimierza Ślomińskiego.

Poziomo:

1) kulinarna recepta,
7) polewa na naczyniu,
8) szewski gwóźdź,
9) mieszkaniac Armenii,
10) na sztuczny paznokcie,
12) ważna w filharmonii,
15) sportowiec z wiosłem,
17) słowa piosenki,
20) kraina w Hiszpanii,
21) rzymska agora,
22) zyskowny interes,
23) ustronie, zakamarek.

Pionowo:

1) gęsta masa, breja,
2) kolekcja znaczków,
3) pomocnik w hotelu,
4) Jane, brytyjska aktorka,
5) średniowieczny aktor,
6) róża chińska, ketmia,
11) mówienie nieprawdy,
13) listwa z żabkami,
14) trójkątny żagiel przedni,
16) tajniki sztuki,
18) miara drogiego kamieni,
19) kuna leśna.

Szyfrogram

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

Rozwiązaniem jest
myśl Cyncerona.

1) zajęcie arbitra: 39 – 32 –
49 – 43 – 9 – 48 – 63 – 58
– 45 – 18 – 19,

2) harmonijne w długoletnim
małżeństwie: 40 – 44 – 34
– 35 – 22 – 23 – 24,

3) odwiedziny z poczęstunkiem:
47 – 1 – 10 – 36 – 37 – 59 – 60,

4) dawna opłata graniczna:
11 – 12 – 2 – 50,

5) miejsce snu, barłóg: 26 –
27 – 20 – 66,

6) nie grzeszy urodą: 51 – 52
– 53 – 21 – 42 – 7 – 8,

7) pies pokojowy używany tak-
że do polowań na ptactwo:
64 – 54 – 55 – 46 – 3,

8) miejsce kłeski wojsk Hanni-
bala: 4 – 25 – 30 – 62,

9) rozszczepia światło: 28 – 56
– 5 – 65 – 6 – 29 – 16,

10) boży... cukierek: 13 – 14 –
15 – 57 – 17 – 38,

11) mąż córki: 61 – 31 – 41 – 33.

Logograf

1

2

3

Litery w polach z kropką
czytane rzędami utworzą roz-
wiązanie – nazwa festiwalu.

1) postawa cechująca śmiałka,
2) chorobowe spuchnięcie,
3) oddział ochotników.

Duet jolek

W diagramie ujawniono niektóre litery. Litery z pól ponumero-
wanych od 1 do 10 (w obu diagramach), utworzą rozwiązanie.
W przypadkowej kolejności:

- w nim panienka, pod nim
ułani

– cienkie płyty ozdobnego
drewna

– znak graficzny

– przyprawa do
flaków

– poprawianie
błędów

– kwiatowa
rabata

– kawiarniany
muzyk

– mały posąg

– maltański lub
stary

– szron na
skroni

– matka Edypa

4

1

9

3

10

8

5

7

2

6